

Gelecek İçin Dönüşmek, Ama Nasıl?..

Geleceğin iş dünyası nasıl olacak ve gelecekte sürdürülebilir bir işimiz olmasını nasıl sağlayabiliriz?

....

deRgi / Sayfa 1

**2021'de
NELER
YAPTIK?**

deRgi / Sayfa 17-23

Güvenç DAĞÜSTÜN

Çokseslilik

Müzikten başlayarak örneklendirdiğim çoksesli düşünme tarzı, reeder markamızı daha da ileriye taşıyacak.

reeder ailesinin bana teklif ettiği pozisyonun benzeri Türkiye'de yok: Chief Arts & Communication Officer (CAO)! Yani Şef Sanat ve İletişim Görevlisi... Öncelikle, merhaba! Ben geldim. Tüm ailemizi en içten duygularıyla selamlıyorum.

Çokseslilik (polifoni) dediğimiz zaman ilk aklımıza gelen şey müzik olsa da, bu terimi hayatın her alanında kullanmak mümkün. Mümkün olmasının yanında, çoksesliliği hayatın her alanına yaymak, emin olun ki hayatınızı değiştirecek. Çoksesliliği bir yaşam tarzı haline getirmek sadece size değil, dokunduğunuz her şeye yarayacak.

“Çokseslilik nedir, ne değildir” konusundan yine müzikten örneklerle kısaca bahsedelim. Çokseslilik, elli kişinin bir araya gelip aynı melodiyi hep bir ağızdan söylemesi değildir. Burada korumuz ister elli kişi, ister elli bin kişi olsun, ortaya çıkacak şey tek sesli (monofonik) olacaktır. Tek sesli müzik “tu kaka” değildir elbette: Bach'ı överken İtr'i yermemiz mümkün mü? Ancak ben reeder ailesinin içinde olduğu üretimin temel ihtiyaçlarından birinin çokseslilik olduğunu düşünüyorum. Aranızda bulunduğum şu kısa dönem içinde gözlemlediğim, yönetim kadrosunun bunun tam anlamıyla başarabildiği. Bu da başarıyı getiriyor ve markayı alanında lider bir noktaya taşıyor. Hatta Bahtin, çokseslilik demekle kalmıyor; çokdillilik, diyalojizm, diyalojik düşünme gibi kavramlar atıyor ortaya.

Kolektif üretim merkezli bir işimiz var. Böyle bir durumda monofoniyi de, monologları da hayatımızdan çıkarmalıyız sanki, ne dersiniz?

Birbirimizi dinlediğimiz sürece, hem nitel hem de nicel olarak büyüyecek üretimimiz.

Çoksesli bir düşünce tarzı bir günden diğer güne oluşacak bir şey değil. Ancak buna kafa yormanızı ve bu konudaki yönlendirmelerimizi dikkate almanızı öneririm. Geçtiğimiz günlerde Samsun'a fabrikayı ziyarete geldim. Orada sizleri, ortamınızı yakında görmek istedim. Bir akşam Samsun Devlet Operası'nda aynı zamanda yönetici olan müzisyen bir arkadaşım ile yemek yedik. Önlerindeki ilk konseri sordum. 29 Ekim konseri vardı. Bilet kalıp kalmadığını öğrenmek istedim. 190 bilet hâlâ mevcuttu ama “Satılır, kalmaz” dedi arkadaşım. Hemen Yönetim Kurulu'muzdan Ayşegül Kocaoğlu'nu aradım. “Ailemizden elli kişiye bilet alalım, konsere gönderelim” dedim. Ayşegül, “Kalan biletlerin hepsini alalım” dedi. Sevindim. Ancak daha sonra gördük ki, fabrikada sadece elli bilet talep görmüş. Üzüldüm.

Gideceğiniz konser, etkinlik her ne ise, daha önce alışık olmadığınız bir şey olabilir. Ama unutmayın ki yaptığınız iş gelenekçi bir iş değil. Değişimin, ilerlemenin tam göbeğinde oturup buradan üretim yapıyorsunuz. Hepiniz ayrı ayrı, milyonlara değişilmeyecek değerlersiniz. Buna bir de hayatın bu benim önerdiğim yerinden bir şeyler katmaya ne dersiniz?

Çokseslilik her ne kadar sadece bir müzik terimi olmasa da buna müzikle başlayabiliriz diye düşünüyorum. Bu yazıyı okuduktan sonra kafanızda bir şeyler canlanacak ama belki neresinden başlayacağınızı bilemiyor olacaksınız. O zaman, yazın bana. E-postam hemen yukarıda, isminin altında.

Hepinize çoksesli günler diliyorum.

Güvenç Dağüstün
guvencd@reeder-tr.com

Gelecek İçin Dönüşmek, Ama Nasıl?..

Geleceğin iş dünyası nasıl olacak ve gelecekte sürdürülebilir bir işimiz olmasını nasıl sağlayabiliriz?

2020 COVID-19 pandemisi, zaten değişmekte ve dijitalleşmekte olan dünyamızı beklenenden çok daha hızlı, daha doğrusu “birdenbire” dönüşüme zorladı. Belki de tüm dünyada ancak 5, hatta 10 yıl sonra tam anlamıyla yaygınlaşabilecek uzaktan eğitimi, sosyal izolasyonu, evden çalışmayı, her konuda e-ticareti, mobil bankacılığı, temassız alışverişi ve daha erken dediğimiz pek çok durumu çok hızıyla yeni normalimiz haline getirdi.

Salgının uzun sürmesi başta teknoloji, sağlık, lojistik, e-ticaret olmak üzere hızla atak yapan sektörler için olumlu gelişmelere neden olsa da karantinalar, ülkeler-şehirlerarası seyahat yasakları, işyerlerinin ve okulların kapanması, turizm, otelcilik, taşıma, otomotiv, tarım, sanayi gibi hayati sektörleri de derinden sarstı. Yerel ve küresel iş piyasalarında yaşanan durgunluk, özellikle iş gücü ve istihdam konularında pandemiden önce de kafalarımızı kurcalayan “Geleceğin iş dünyası nasıl olacak ve bunca değişiklik hızla her şeyi değiştirirken gelecekte sürdürülebilir bir işim olmasını nasıl sağlayabilirim?” konusundaki belirsiz, kaygılı soruları iyice su yüzüne çıkardı. Bunu, hem bizde hem de tüm ülkelerde ana gündem maddesi haline getirdi.

Tabii ki Dünya Ekonomik Forumu ve başka pek çok kurum, kuruluş, “geleceğin işleri, mesleklerin geleceği, iş dünyasının gelecekte nasıl şekilleneceği” üzerine araştırmalar yayınladı. Pek çoğunu ben de okudum, inceledim.

Ufuk TARHAN

Bu yazımda onlardan da süzerek, kafanızdan geçmekte olan “Peki o zaman geleceğe nasıl hazırlanmalı, ne yapmalıyız?” gibi soruları netleştirmenize yardımcı olmaya çalışacağım. Bazı analiz ve ipuçlarını, “tüm bu değişikliklere ayak uydurmak için uygulanması gereken kişisel dönüşüm modeli” olarak kitabını yazdığım, aynı zamanda yüksek lisans tezim olarak sunduğum T-insan üzerinden paylaşacağım. Yararlanacağınızdan eminim. Daha net olması için de “gelecekte başarı için gerekenlere ve ana trendlere” dair uzgörülerimi aşağıda, madde madde, son derece kısa ve anlaşılır biçimde sıralayacağım. Hemen başlıyorum.

1. Dünyanın VUCA hali uzun bir süre kalıcı olacak.

VUCA, açılımı volatile (oynak), uncertain (belirsiz), complex (karmaşık) ve ambiguity (bulanık) olan bir kısaltma. İş dünyasında uzun süredir kullanılan, yaygın ve son derece yerinde bir tanımlama. Buraya almamın sebebi, dünyanın VUCA; yani belirsiz, kaygan-oynak, karmaşık ve bulanık halinin daha çok uzun süre devam edeceğine vurgu yapmak. En azından 2040'a kadar dünyamızın durulması pek mümkün görünmüyor. Devinim sürecek... VUCA dünyaya rağmen ilerlemek için çok akıllıca hazırlık yapmak ve alışkanlık geliştirmek gerekiyor.

2. Hibritleşmek, otodidaktizm ve kürasyon en temel beceriler haline gelecek.

Fütürist çalışmalar, gelişen insan aklı ve ileri teknolojiler sayesinde artık geleceğe dair olasılıklar, senaryolar, tahminler eskisinden çok daha belirgin ve net kestirilebiliyor olsa da bunlara uyumlanmak ve gereken dönüşümü gerçekleştirmek VUCA nedeniyle giderek zorlaşıyor. Çünkü dünya çok kalabalıklaşan nüfusu (8 milyara yaklaştık), yaratılan sayısız insani, sosyal, politik, siyasi, ekonomik sorun, pek çok ekolojik sıkıntı ve sürdürülemez sistem yüzünden tam anlamıyla karmaşa içinde. Böyle bir atmosferle başa çıkmak yepyeni düşünce, davranış biçimleri gerektiriyor. “Nedir onlar?” sorunuzun yanıtları aşağıda:

Hibritleşmek: Bu geçiş zamanlarında esnek, dayanıklı, cesur, çalışkan, disiplinli, çevik olmak; mazeret değil, sürekli çare üretmek ve en önemlisi de hibritleşerek ilerlemek gerekiyor. Bunun için de tıpkı hibrit arabalar gibi hem geleceğin hem de şimdinin ve geçmişin bilgisi/deneyimi/enerjisi/teknolojisiyle çalışmak şart. Şimdinin ve geleceğin becerileri, yetkinlikleri ve koşullarından oluşan melez, yan yana yürüyebilen bir yapıya geçerek ilerleyenler ve bunu gayet bilinçli, kararlı, odaklı yapanlar gelecekte başarılı olacaklar. Hemen hibritleşin.

Otodidaktizm: Kelime anlamı, kendi kendine öğrenme, kendi başına yapılan düşüncelerle, araştırmalarla, tartışmalarla, çalışmalarla öğrenme hali. Otodidakt (özeğitim) ise kendi kendinin öğretmeni olmak demek. Bu, geleceğe uyumlanmak için yetkinliklerini, becerilerini kendi kendini yetiştiren, hibritleşen insanın öğrenme biçimi. Okul, diploma, sistemli eğitimin dışına taşarak kendisine gereken bilgiyi, deneyimi; her yerden, her koşulda, türlü araçlarla edinme hali. Bunu yapamayıp öğrenme ihtiyacının okul, eğitim sistemi, işyeri tarafından karşılanmasını bekleyenler ya da umanlar hiç kuşku yok ki başarısızlığı garantileyecekler. Otodidakt öğrenmeyi refleks haline getirin.

Kürasyon: Bilginin, iletişimin, araçların, sorunların, çözümlerin, seçeneklerin, yani her şeyin “aşırı” olduğu bir dünyada insanın kendini yenilerken, geliştirirken nelerin “gerekli, yeterli, yararlı, verimli, kararında”, nelerin de “gereksiz, yetersiz, faydasız, zararlı, anlamsız” olduğuna karar vermesi çok önemli. Her türlü konuda insanın gelecekteki yeni versiyonu için gerekenleri belirlemesi, iyi bir “seçki ve eleme ile en uygun derlemeyi” yapıp “en uygun kompozisyonu, koleksiyonu” oluşturması, yani “iyi bir kürasyonla” karmaşadan uzaklaşması ve gereksiz detaylarda kaybolmadan ilerleme ustalığı hayati derecede önemli olacak. Bu, çok ama çok işe yarayacak. Fark yaratacak. Her şeyden önce iyi bir küratör olun.

3. T-insan olmak şart!

Dijitalleşme, robotlar, yapay zekâ, blockchain, kripto para, merkeziyetsiz finans ve yönetim sistemleri, 5G ve hiper internet ile ortaya çıkacak gelişmeler, yenilenebilir enerjiye geçiş, dikey tarım ile yeni bir tarım devrimi yaşanması, laboratuvar gıdaları, 3 boyutlu teknolojiler, drone'lar ve uçan araçlar, insansız cihazlar ile otonom sistemler, yapay organlar, artırılmış/sanal gerçeklik uygulamaları, hologramlar, kuantum bilgisayarlar, siber güvenlik, uzayın keşfi, Mars'ta kolonileşme çabaları, Ay'a insanlı ve robotlu yolculuk denemeleri, genetik ve nano teknolojilerdeki kesintisiz icatlar, siber savaşlar, insanlığın dönüşümü (teknolojik transhümanizm) ve belki uzaylılarla ilk kontaklar gibi bir çırpıda özetleyebildiğimiz muazzam gelişmeler, geleceğe doğru sürdürülebilir, başarılı bir kariyer ve iş haritası için eğitim planı yapmayı bir taraftan kolaylaştırırken öte yandan da müthiş zorlaştıracak.

İşte tüm bu yukarıdaki nedenlerle kendisini gelecekte başarılı bir iş insanı kılmak isteyen herkes, her yaşta, konumdaki insan “geleceğe uyumlanmak” için hiç vakit kaybetmeden hibritleşip otodidakt öğrenerek ve çok titiz bir kürasyon yaparak T-insan'a dönüşmek zorunda.

T-insan: Geleceğin başarılı iş insanı için “altın oran” diyebileceğimiz kişisel dönüşüm modeli. Gelecekteki iş dünyasında yer alacak yeni çağ insanının alması gereken formasyon için tarif ettiğim bir referans, kendinizin gelecekteki şablonu.

T-insan derken;

- T'nin dik bacağını “bir şeyin her şeyini dikey öğrenme, bilme, paylaşma”,

- T'nin yatay bacağını da “her şeyin bir şeyini yatay öğrenme, bilme ve paylaşma” anlamında kullanıyorum.

“T” aynı zamanda; içinde üç adet daha T barındırıyor. T ile başlayan üç önemli özelliğe, yani “tasarımcı, takım oyuncusu, teknolojik insan” olma gerekliliğine gönderme yapıyor.

kaybetmeden hibritleşip otodidakt öğrenerek ve çok titiz bir kürasyon yaparak T-insan'a dönüşmek zorunda.

4. Yeni bir ahlak, etik düzeni ve ekonomik, ekolojik, sosyolojik sistem kurulacak.

Ve tüm yukarıdaki trendlerin ve değişimlerin en önemlisi de etik-ahlak alanında olacak. İnsanoğlu geçmişteki hatalarından ders alarak ve öğrenerek yepyeni ticari, medeni, ahlaki ve ekolojik kanunlar, kurallar ve standartlar oluşturacak. Tüm iş ve yaşam koşulları blockchain üzerinden somut data/veri ile yönetilen daha âdil, eşitlikçi ve kapsayıcı bir yapıya taşınacak. Yeni sisteme de “sürdürülebilir kapitalizm” denecek. Hazırlanalım...

Kısacası dünya 21. yüzyılda bir kez daha muazzam bir dönüşüm geçirecek. Ve insanlık en fazla 20-30 yılda, yani 2050'lere doğru şu seviyelere gelmiş olacak:

- Enerji sorun olmaktan çıkacak. Yenilenebilir enerji sayesinde elektrik ucuzlayacak ve ekolojik zararı minimuma inecek.
- İnternet hızı en az 5G olacak. Elon Musk'ın Starlink'i gibi projeler sayesinde internet çok ucuzlayacak.
- İnternet, elektrik gibi vatandaşlık hakkına dönüşecek.
- Blockchain sistemine ve kripto paralara geçilecek.
- Pek çok süreç yapay zekâ tarafından yönetilmeye başlayacak.
- Sanal ve fiziksel robotlar yaygınlaşacak ve sahaya inecek.
- Ulus devletlerin gücü azalacak, insanoğlu bir bütün olarak sosyal puanlara, aşı ve karbon ayak izi pasaportlarına, evrensel skorlara göre haklara sahip olacak ya da olamayacak.
- Kuantum ve süper bilgisayarların devreye girmesiyle müthiş bir icat patlaması daha yaşanacak.
- Nano ve genetik alanda kaydedilen gelişmelerle yapay organ, genetik müdahaleler sayesinde insanın uzun yaşamasının yanında daha kaliteli yaşaması da sağlanacak. Malzeme teknolojisindeki sıçramalarla dünyadaki “işlevsellik” tanımı baştan aşağı değişecek.
- Dikey çiftliklerin, geri dönüşümün ve döngüsel ekonominin gelişimi ile gıda ve su krizleri aşılabilecek.
- 3 boyutlu görsellik, hologramlar, Metaverse'e geçişin başlangıç aşaması da olsa hayatımıza girmiş olacak. Alışveriş kurgusal evrenlere kayacak ve fiziksel çöp, atık üretimi düşecek.
- Eğitim sektörü belki de en büyük devrimlerden birini yaşayacak. Herkes, her yaşta, istediği konuda, istediği yerden, istediği şekilde eğitim almaya başlayacak. Sınav sistemleri kalkıp her şey yapay zekâ ile yönetilecek.
- Çiplenme dönemi başlayacak. İnsanlar hem eğitim hem de sağlık, işlevsellik amaçlı çip taktırmak için sıraya girecek. Hatta çipli olmak statü göstergesi olacak.
- Endüstri 5.0'a geçişle otonom araçlar, uçan taksiler, deniz ulaşımı yaygınlaşmaya başlayacak.
- Uzay turizmi hızlanacak. Uzaya gidip gelen insan sayısı çok artacak.

O halde yazının son sözü şu olsun:

“Gelecek, dijital medeniyetlere dönüşen ve dataconomy/veri ekonomisine geçebilenlere kucak açacak.”

#GelecekGüzelGelecek

Canan Özer, Ufuk Tarhan (Ankara İl Milli Eğitim Müdürlüğü)

Başkent Öğretmen Atölyeleri dergisi köşe yazısı, 21.06.2021

Ufuk Tarhan Kimdir?

Fütürist, ekonomist, yazar Ufuk Tarhan, ODTÜ Ekonomi mezunudur. 1982-2005 yılları arasında çoğunluğu teknoloji olmak üzere çeşitli sektörlerde üst düzey yöneticilik yapmıştır. 2006'da M-GEN Gelecek Planlama Merkezi'ni, 2011'de ise M-GEN Yazılım ve Dijital İletişim Hizmetleri LTD.'yi kurmuştur. 2002 yılında Dünya gazetesinin verdiği “Bilişim Sektörünün En Başarılı İş Kadını Ödülü”nün sahibi olan Tarhan; 2009-2012 yıllarında Fütüristler Derneği Başkanlığı yapmıştır. 1 Mart Gelecek Günü'nün yaratıcısı ve küratörüdür. Halen Türkiye'nin ilk ve tek fütürist kadın konuşmacısıdır. Gelecekçi, sürdürülebilir iş modelleri, dijital iş stratejileri tasarlar ve uygular, iş avatarlığı yapar. İş dünyasına odaklı çeşitli dergi, blog ve çevrimiçi mecralarda köşe yazarlığı yapmaktadır. Dünyanın En Etkileyici Fütüristleri arasında, “All Futurists” Google aramasında ilk sıralarda ve Dünyanın En İyi 100 Kadın Fütüristi listesinde (tek Türk olarak) yer alan Tarhan, defalarca “social influencer” olarak gösterilmiştir. ODTÜ'de ve çeşitli üniversitelerde “Gelecek” dersleri veren Fütürist Ufuk Tarhan, Bahçeşehir Üniversitesi'nde “İnovasyon ve Girişimcilik” alanında, tez konusu da kitabıyla aynı adı taşıyan T-İnsan yüksek lisansını başarıyla tamamlamıştır ve doktora hazırlanmayı planlamaktadır. Ufuk Tarhan, World Future Society, Association of Professional Futurists gibi çeşitli sivil toplum derneklerinde aktif görevler üstlenmiş, Kagider Yönetim Kurulu Üyeliği yapmıştır. Fütürist Dr. Verne Wheelwright'ın O Senin Geleceğin kitabının önsözünü yazmış, Türkçeye tercümesine katkı vermiştir. Lise çağındaki gençlere gelecek planlamasını anlatan Düşlediğin Gelecek ve herkes için geleceğin başarılı insan modelini anlatan ve En Başarılı İnovatif İş Kitabı Ödülü kazananı (2017) T-İnsan kitaplarının yazarıdır.

Web 3.0 Gelecek İçin Gelecek!**Blok zincir teknolojisini kullanarak Web 3.0'a geçebilecek miyiz ve bilginin kontrolü dev teknoloji şirketlerinden yeniden bireylere dönecek mi?**

Bitcoin, Ethereum gibi kripto paraların yaslandığı blok zinciri teknolojisi acaba interneti de bütünüyle değiştirebilir mi? Mesela Web 2.0'a sınıf atlatıp Web 3.0 yapabilir mi? Bunlar anlamsız sorular değil, çünkü böyle bir değişim gerçekleşirse internetle sınırlı kalmayacak.

Adı üstünde World Wide Web, yani herkesin bildiği şekilde “www”, dünyayı saran ağ demek. Bu kavram ilk kez İsviçre'deki CERN Laboratuvarı'nda çalışan Tim Berners-Lee ile hayat buluyor. Burada iki önemli nokta dikkatimizi çekiyor. Birincisi elbette World Wide Web kelimesinin ilk kez bir yerde yazılmış olması. Bu da bize bir vizyonu gösteriyor. İkinci olarak da “hypermedia” diye bir kelime ortaya çıkıyor. Bu da konunun yöntemini gösteriyor. Yani internet, birbirine bağlanan linklerden oluşuyor.

İşte bu çok basit bağlantı konsepti, Web 1.0'ın özünü oluşturmuştu. O zamana kadar birbirinden kopuk tekil bilgisayarlarda oluşturulan bilgiler böylece birbirine bağlandı. Web 1.0 elbette önemli ama yetersizdi. O zamanlar fazla içerik oluşturucu yoktu. Az sayıda insanın oluşturduğu statik sayfalar vardı. İnternete bağlanan kişiler bu sayfaları okuyorlardı. Aradan 10 yıl geçtikten sonra, 1999'dan itibaren Web 2.0 konuşulmaya başlandı. İnternete girenlerin o pasif okuma, yani tüketme eylemlerinin yanı sıra bir yandan da yazma, üretme eyleminin başladığı bir dönemdi bu. Statik websiteleri yerini dinamik websitelere bıraktı.

Bilgiye ulaşmak için kullandığımız indeksler büyük bir hızla ortadan kayboldu ve sadece arama kutusundan oluşan yenilikçi, gelişmiş arama motorları ortaya çıktı. 2004 yılında bu değişim iyice hızlandı. Çünkü internete sadece bilgisayarlar değil, mobil cihazlar da bağlanmaya başlamıştı. Yani yazmak, içerik üretmek kolaylaştı.

Websiteleri “User Generated Content”, yani kullanıcı tarafından oluşturulan içeriklerle beslenmeye başladı. Bugün dünya devi olarak duyduğumuz internet markalarının neredeyse tamamı Web 1.0'dan Web 2.0'a geçiş sırasında doğdu: Google, Twitter, Facebook, LinkedIn, YouTube... Bu geçişi yapamayan markaların büyük bir kısmı yok oldu. Şimdiki zamanda ise Web 3.0'dan söz edilmeye başlandı. İşin ilginç web'in mucidi ve babası Tim Berners-Lee bile 3. dalgayı bekliyor ve adına da “semantik web” diyor. Fakat bu geçiş bir türlü gerçekleşmedi.

İnternet dediğimiz şey, aslında iki bilgisayarı birbirine bağlamaktan ibarettir. Web 1.0 ve Web 2.0'ın ortak özellikleri, bir aracısının olmasıdır. İşte Web 3.0'ın gerçekleştirmek istediği şeylerden birisi de aracı platforma ihtiyaç olmadan birbirine bağlamak. “Pear to pear”, yani akrandan akrana merkeziyetsiz bir internet sağlayabilmek. Merkeziyetsiz sözünü duyunca da aklımıza kripto paralar geliyor. Çünkü onlar da kullanıcıdan kullanıcıya doğrudan transfer edilebilen ve maddi değeri olan para birimleri. Peki maddi birimlerin bu şekilde aktarılabilmesi mümkünse bilgi neden aktarılmasın? Nihayetinde bilgimizin bile parasal bir değeri var. Web 2.0 devrimiyle bir deve dönüşen şirketler sundukları hizmetleri nasıl oluyor da ücretsiz kullanıyor size? Çünkü onların iş modeli parasal bir karşılığı olan verilerinizi almak, toplamak, depolamak, üzerinde veri madenciliği yapmak, analiz etmek ve satmaktan ibaret. Bugüne kadar bu platformlarda harcadığınız saatlerin, günlerin bir karşılığı var. Sonuçta ücretsiz bile kullansanız nakdini değil ama vaktinizi harcıyorsunuz.

Web 2.0 insanları geleceğe taşıyacakken bir bakıma Ortaçağ'a geri gönderdi. İnternet, şartları eşitleyip bilgiyi demokratik hale getirecekken âdeta veri monarşileri kurulmaya başlandı. Bir uygulama yapıp paylaşmak istiyorsanız ilgili monarşiye başvurmanız, başvurunuzun değerlendirilmesi ve onaylanırsa yayınlandıktan sonra yüzde 30'dan az olmayacak şekilde vergilerini ödemeniz bekleniyor. Fakat geldiğimiz noktada dünyanın birkaç noktadaki karar vericilerine gereğinden fazla bir yetki ve güç verilmiş durumda. İşte bugün konuşulan Web 3.0 akımı bir şekilde güçlenirse bir şeyler değişebilir. Çünkü bu akımla bilginin sahipleri el değiştirecek. Kontrol bireylere geri dönecek. Yani blok zincirine dayalı teknolojiler Web 3.0 gemisinin yelkenlerini şişirebilir.

Çağlar YILMAZ**Mutlu AVCI****Daha Fazla Öz Yeterliliğe Giden Yol****Hayatımızın her gününde benimsememiz gereken öz yeterlilik anlayışına ulaşmanın yolları...****Kendine İnanmak**

Her lale soğanı, her balık ve her yavru kuşta, büyüyelebileceği, yüzelebileceği veya uçabileceği bilgisi vardır. Tıpkı bunun gibi, hedeflere ulaşmak söz konusu olduğunda uzmanlar, yeni ve zorlu görevlerin üstesinden kendi başlarına gelebileceklerine inananların bunu başarma olasılığının daha yüksek olduğunu söylüyorlar. Böyle insanların daha zor durumlarda hayatta kalma olasılıkları, kendi yetenekleri hakkında şüpheleri olanlardan daha yüksektir. Bu tip insanlar “kendi kendine etkili” olarak tanımlanabilirler; öyle ki, daha iyi sonuçlarla daha tutarlı çalışırlar ve zorluklar karşısında kendi yeteneklerinden şüphe duyanlara göre daha az korku duyarlar. Ayrıca kendilerinden ve çevrelerinden daha memnun olma eğilimindedirler ve güçlü bağımsızlık sistemlerine sahiptirler.

Öz yeterlilik, günlük yaşamımızı son derece etkiler: Nasıl düşündüğümüz, hissettiğimiz ve nasıl davrandığımız büyük ölçüde buna bağlıdır. Ancak bununla da kalmaz; öz yeterliliğimiz, düşüncelerimize ve eylemlerimize göre değişir ve sonuç olarak her an öğrenilebilir. Hepimiz hayatımızın her gününde bu yaklaşımı benimsemeyi seçebiliriz.

Başarı Yoluyla Öğrenmek

Öz yeterliliği çocuklukta öğrenmediyseniz bile iyi haber şu ki, küçük bir uygulama ve yansımayla yetişkin yaşamda da bu yönünüzü geliştirebilirsiniz. Aşağıdaki gibi sorular bu gelişimde yardımcı olacaktır:

- Ne zaman iyi bir şey yaptım?
- O zaman zorluk neydi ve bu zorluğu nasıl çözdüm?

Başarıyı siyah beyaz görebilmeniz için bu sorulara cevap yazmak önemlidir. Her yeni iyi deneyim listede kendisine bir yer edinir. “İstediğim kadar iyi gitmeyen nedir?” ve “Bir dahaki sefere nasıl daha iyi yapabilirim?” gibi yapıcı eleştiri soruları da hayatidir. Bu sorular, iş hayatınıza veya özel hayatınıza eşit olarak uygulanabilir.

Yeni, zorlu bir projeniz varsa, soruna odaklanmak yerine olumlu, çözüm odaklı bir şekilde işe başlamak önem taşır. Bu nedenle, öncelikle “Sorun nedir ve bunu nasıl çözeceğim?” diye sormak yerine, “Zorluk nedir ve bununla başa çıkmak için ne yapmam gerekiyor?” sorusunu sormayı deneyin. Eksik düşünceden (düşük beklentilere sahip olmaktan) potansiyelinize ve kaynaklarınıza odaklanmaya giden yol budur.

Bazen size yeni teknik bilgiler, fikirler veya ilham sağlamak için bir seminer gerekir; bu, sadece iyi toprakta iyi yetişen lalelere yeni besin sağlamak gibidir. Bazense meslektaşlarla yoğun bir alışveriş yapmak gerekir; bu da balıkların daha fazla yüzebilmesi için balık havuzuna daha fazla su dökmeye benzer. Ancak çözüm genellikle çok daha basittir. Genellikle yavru kuşların kesin bilgisi yeterlidir: “Uçabileceğimi biliyorum.”

Sihirli Kelime: Dayanıklılık

Öz yeterliliğe ulaşmak için gereken stratejilerden biri de, dayanıklılıktır. Esneklik, zor durumlarla başa çıkma ve “geri sıçrama” yeteneğimizezdir.

Osman Nuri GEDÜK**Duruş****İnsan önce hayattaki duruşunun farkında olmalı.**

Bir duruşu olmalı insanın, tüm olumsuzluklara rağmen hiç bozulmayan... Yediği sert darbelerden etkilenmeyecek kadar sağlam, kelebek zarafetinde olmalı hem de. Erdeme uzanacak, yardım bekleyen ellere eğilecek kadar esnek üstelik...

Güven vermeli yanında olanlara, en az düşmana verdiği korku kadar net biçimde. Birey olduğunun bilinciyle sürdürmeli yaşamını, sürülerden uzak durmalı. Agresif bakmalı hayata, rutinin hayat tarzı olmasına izin vermemeli. Ana yollara alternatif yan yolların da olduğunun bilinciyle taze tutmalı yaşam sevincini.

“Son sözü söyleyen her zaman ben olmalıyım!” çabasında olanlara muzipçe gülümseyebilmeli insan. Gözlerinden yaş gelecek kadar güldüğünde de, hüzünlenip ağladığında da, saklamamalı gözyaşlarını. Ve bunları yapabilmek için önce farkında olmalı, farkına varmalı.

Farkında olanların sayısının artması dileğiyle...

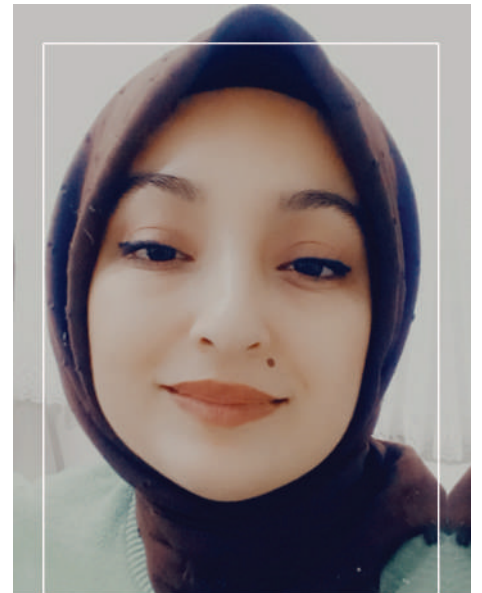
Bir Andır Yaşamak**Hayat, diyorum, sadece bir andır.**

Gözlerimi kapattım. Her yer sessiz. Kalbimin atışını duyuyorum en derinlerden. Elimde kahve fincanım. Dışarıdan esen rüzgârın o ılık esintisi... Kulağımda Ludovico Einaudi’nin “Experience” parçası.

Hızlanan melodilerde kalbimin de aynı anda hızla çarpması. İçimi tarif edemediğim duyguların kaplaması. Geçmişe özlem, geleceğe merak, belki hüznün, pişmanlık, bir o kadar da ümit ve bekleyiş.

Gözlerimi açıyorum uçsuz bucaksız gökyüzüne. Sanki bütün yüklerim, benden beklenenler, yaptıklarım yapamadıklarım her ne varsa içimde. Bir çırpıda gidiyor gökyüzüne. İçinde bulunduğum şehri, ülkemi, dünyayı, bu uçsuz bucaksız evreni ve sanki yanı başımdaymış gibi duran yıldızları görüyorum. Yıldızlar diyorum, o kadar uzak ama bir o kadar da yakın bana. Güneşte bir tanesi bile görünmez ama karanlıkta her biri bir güneş gibi ışık saçır ruhuma. Kalbimin sesi kulaklarımda. Kahvemi yudumluyorum. Elimde kalemim. İçimdeki ritme dinlediğim tüm sesler eşlik ediyor. Hiç koklayamadığım kokuları özlediğimi hissedip bir daha hayatımda olmayacak insanlara sarıldığımı hayal ediyorum.

Bir çocuğun anne diye bağıırışı çarpıyor kulaklarıma. Rüzgârlara karışan yaprak seslerini işitiyorum inceden inceye. Karşı evdeki gençlerin coşkulu kahkahaları ile gülümsüyorum hayata. Hayat diyorum. Aldığın bir nefes kadar ve hayat diyorum. Bir sonraki anı bilmeden ama umut ederek yaşamak. Bazen korkmak, bazen gülmek ve hayat diyorum. Sadece bir andır. Bir anda saklı yaşamak.

Büşra ÇÖLEZ

Zamanı Yakalamak**Elimizdeki zaman sermayesi bugünden ibaret.**

Zaman, ömrümüzdeki en önemli sermaye. Öyle ki, elde etmek istediğimiz maddi ve manevi her şey için öncelikli ihtiyaç, zaman. Zaman, dün, bugün ve yarın olmak üzere üç devre... Dün bütün pişmanlıkları ile geride kalmış, yarın ise henüz elimize geçmemiş. Dünün telafisi de, yarının inşası da ancak bugünü yakalamak ve inşa etmekle mümkün. Her ne kadar insan ömrü ortalama 60-70 yıl olsa da, elimizdeki zaman sermayesi bugünden ibaret.

O yüzden zamanı değerlendirmenin yolu, öncelikle bugünü yakalamaktan geçiyor. Bugünü yakalayabilen, bugünün kıymetini bilen, onu değerlendirebilen, yarınlarını sağlıklı bir şekilde inşa edebilir, dünün hatalarını ve pişmanlıklarını da bugün telafi edebilir. Akıllı başında olan insan aslında elinde sadece bugünün olduğunu bilir ve bugününe çalışır. Yarın hakkındaki endişelenmekle ya da dünden pişman olmakla meşgul olan kişi ise bugünü yakalayamaz ve yarınını inşa edemediği gibi, dününü de daha fazla pişmanlıkla doldurur. Ömür sermayemizde bugün, hatta şu an var.

İçinde bulunduğumuz gün hakkında hepimizin dilinde iki cümle... Kimimiz zamandan şikâyet ederek "Aman, geçmiyor zaman" derken, kimimiz ise eseflenerek "Eyvah, durmuyor zaman" diyebiliyoruz.

Düşünsenize, dünya dönüyor ve biz ne yaparsak yapalım bu gerçeği değiştiremeyiz. Zamanın hızlı veya yavaş geçmesi diye bir şey de yok aslında. Sadece gündüzü ve geceyi, yani günü, yani zamanı, yani hayatın ta kendisini yaşarken hissettiklerimiz var. Mutluluğumuz ve kederimiz, memnuniyetimiz ve pişmanlığımız var. Mesela ayın sonu nasıl geldi diye hiç anlamadıysam bu ay benim için zaman hızlı aktı demektir. Ve dönüp arkama baktığımda iyi bir şeyler yaptığım memnuniyeti kaldıysa aklımda, bu işe zaman harcamış olmak beni mutlu eder.

Zamanın hızına, göz açıp kapamak bile yetişemez oldu. Bir bakmışız sene bitmiş, bir bakmışız ömür bitmiş. Boş zaman diye bir kavram vardı eskiden... Sosyal medya hayatımıza girmişti, ancak akıllı telefonlarımız yoktu henüz. Sosyal medyada zaman geçirebilmek için bilgisayarınızın olması gerekirdi. Düşünsenize; bilgisayarın başına geçeceksiniz, düğmesine basıp açılmasını bekleyeceksiniz, sonra tarayıcıdan sosyal medyaya gireceksiniz. O zamanlar bu gecikme, bize gecikme gibi gelmiyordu. Şimdi bu saydığım olaylar tam bir dakika sürüyor. Bu günlerde boşa geçirecek bir dakikamız bile yok. Bu kadar uzun bekleyip zamanımızı boşa harcamayız.

Dediğim gibi, artık hayatımızda boş zaman diye bir kavram yok. Yolda yürürken, sıra beklerken, ders dinlerken, arkadaşımızla sohbet ederken, kırmızı ışıkta beklerken, asansörde giderken akıllı telefonlarımız sayesinde vaktimizi boşa geçiriyoruz.

Yeliz KOCAMAN**Ebru GEDÜK****Güzel Hissetmek, Güzel Söylemek****Ağzımızdan çıkan her cümleyi gerçekten hissederek söylemeliyiz.**

Konuşmak çok önemli. Çok basit bir cümle, değil mi? Hepimiz konuşuyoruz. Bazen dilimizle, bazen hal dilimizle... Yani sözlerimiz de, hissettiklerimiz de önemli; dolayısıyla hissettiklerimizi söyleme şeklimiz de büyük önem taşıyor. Bu sebeple ağzımızdan çıkan her cümle, ağzına kadar dolu bir çuvalın yere devrilmesiyle etrafa dökülüp saçılan şeyler gibi değil de, bilinçle, şuurla ve kontrollü irade ile söylenmiş olmalı.

Dilimiz o kadar zengin ki, bir cümlede birçok mana barındırıyor. Bir kelimenin birçok anlamı olabiliyor. Bu anlamda millet olarak ölçülemez bir zenginliğe sahibiz. Bize ait olan tüm değerlerin kıymetini elbette bilmeliyiz, ama ben sözlerin tesirine inanan bir birey olarak bu noktada ağzımızdan dökülen sözcükleri gerçekten hissederek söyleyebilmemizin önemini de vurgulamak istiyorum. Bu şuurla olabilmek paylaştığımız duygunun lezzetinin daha iyi hissedileceğine inanıyorum.

Mesela çocukluğumdan beri sorguladığım bir cümle var: Acılarımız, kayıplarımız karşısında genellikle "Başın sağ olsun" deriz, ama aslında ne demek isteriz hiç düşündünüz mü? Ben zamanında çok düşündüm, kendimce anlamlar biçtim ve geçenlerde de bununla ilgili bir yazıyla karşılaştım. Yazıda "Başın sağ olsun"un doğrusu "Başın sağalsındır" diyordu. "Baş" sözcüğünün anlamlarından biri yaradır, sağalmak da iyileşmek anlamına gelir. Yani esasında "Başın sağalsın" derken yaran iyileşsin diyormuşuz.

Alışlagelmiş, kalıplaşmış sözcüklerden sıyrılıp ne dediğimizi bilmek hem bize iyi gelecek hem de karşımızdaki insanla duygularımızı daha samimi biçimde paylaşmamızı sağlayacaktır. Eskiler ne kadar güzel hissetmiş, ne kadar güzel söylemişler... Bizlerin de güzel hissedip güzel söyleyenlerden olabilmemiz dileğiyle. Allahaismarladık (bunu da bir düşünmek lazım gelir).

Selcan KARA

Ölümü Unutmadan Yaşamak

Azrail'e "hoş geldin" diyebilme hünerini gösterebilmek adına, şimdi ölümü unutmadan yaşama vakti.

Çocukluk yıllarımızda biriktirdiğimiz eşyalar vardır. Kimi oyuncaklarını biriktirir, kimi koleksiyon yapar biriktirdikleriyle. Günler, yıllar geçtikçe aslında başka şeyler de biriktiririz: Hüzünleri, kederleri, sevinçleri, karneleri, eskimiş ayakkabıları, gönül kırgınlıklarını... Büyüdükçe farkına vardığınız bir biriktirme daha vardır: Aslında yaşadıkça, farkına vardıkça cenazeleri de biriktiririz. Yakınlarımızın, hayatımızın sık sık kesiştiği, nasıl yemek yediğini, neyi sevdiğini, çocuklarının adını bildiğimiz, ona hediye alsak ne alacağımızı az çok kestirebildiğimiz insanların cenazelerini de biriktiririz.

İstatistiklere göre, daha büyüme çağına geldiğimizde bile binlerce şiddet ve ölüm sahnesini görmüş oluyoruz. Filmler, oyunlar, haberler bu açıdan oldukça zengin maalesef. Fakat bu zenginlik bizi daha hassas, daha duyarlı yapmıyor. Ölüm de, açlık, savaş, yoksulluk gibi bizim uzağımızda, bize dokunmayacak mesafede diye algılıyor ve öyleymiş gibi yaşıyoruz. Başkasının acısını gören ama hissedemeyen insandan ne hayır çıkar? Hayır işlemek için cebimizden 5 lira çıkacak ama onun için de reklam sloganı gibi cümlelere yahut acısı bol hikâyelere ihtiyaç duyuyoruz. Vicdanımızı rahatlatan bir eylem olarak kalıyor o da. Ne fakirin elini tutmaya, ne yüzünü görmeye, ne acısı taze bir canı teselliye yetecek yüreğimiz var.

Her şey uzak bize. Ölüm ise en uzakta olsun istediğimiz.

Ne zaman bir kabre gitsem, orada sanki başkalarına benzemeyen ve hep kabirlerde gezinen bir rüzgârla karşılaşırım. Size dediği her yerde hayatınızdan bir parça koparır sanki. Hayatı eskiten bir rüzgâr... Sanki üzerinizde taşıdığınız her rengi biraz soldurur. Neşenizin de, kederinizin de rengi solar. İki metre ötenizde daha yeni doldurulmuş bir kabir. Toprakta kökü koparılmış otlar, taş parçaları. Kabrin başında isimsiz bir tahta... Toprak dağılmasın diye iri taşlar konmuş etrafına. Geçici bir duvar örülmüş, geçici bir mezar taşı konmuş. Evladı, akrabası başında Kur'an okuyor, artık elinden gelen son ikram bu. "Hemencecik başlarmış sorgusu," diyor bir kadın. Sorguya bir nefes, bir ferahlık olsun diye ümidi, Kur'an okuyor tekrar. Kabrin Peygamber kızı Zeynep'i bile sıkıttığı geliyor hatırına... "Allah'ım, kabrini genişlet!" duası dökülüyor gözlerindeki yaştan...

İnsan yaşadıkça ve yaşlandıkça daha çok ölüm biriktiriyor. Tanıdığı, sevdiği, yaşayışına şahitlik ettiği insanların ölümlerini... Ölümle, kişide saklı nice defter açılıyor. Allah geride kalanların ağzıyla açıyor o defterleri. Bir bakıyorsunuz, biri sabrına, biri cömertliğine şahitlik ediyor, uzun uzun anlattığı hatıralarıyla. Bayramlardan daha çok küsleri barıştırıyor bazı cenazeler. Belki de ölen, bayramların bayramını yaptığı için oluyor bu etki, bilinmez.

Ölüm var, her şey boş düşüncesi ete kemiğe bürünüyor. Dünyanın üç günlük olduğuna inanıyor yeniden herkes. İnaniyor ve görüyor. Bak yaptığı ev şurada; elbisesi, çantası burada. Cep telefonunun bile şarjı var ama o yok. Keskin bir bıçak kesti aramızı. Artık farklı âlemlerdeyiz.

En güzel ölüm yorumu, hâlâ Necip Fazıl'ın dizelerindekidir gibi gelir bana.

"Ölüm güzel şey, budur perde arkasından haber
Hiç güzel olmasaydı ölür müydü Peygamber"

Azrail'e "hoş geldin" diyebilme hünerini gösterebilmek adına, şimdi ölümü unutmadan yaşama vakti.

Selam Olsun

Bu topraklarda her şeye rağmen sevgi yeşerecektir.

Bu kirlenmiş dünyayı yaşanılır kılan nedir bilir misin?

Bu toprakların "İncinsen de incitme" diyen Hacı Bektâş-ı Velî'si,

"Yaradılanı sev, yaradandan ötürü" diyen Yunus'u,

"Dili, dini, rengi ne olursa olsun iyiler iyidir" diyen Hacı Bektâş-ı Velî'si,

"Ne mutlu, eğri zamanda doğru yerde durabilene" diyen Pir Sultan Abdal'ı,

"Beni hor görme gardaşım, sen altınsın da ben tunç muyum?" diyen Âşık Veysel'i,

"Kötü insanların türküleri yoktur" diyen Neşet Ertaş'ı,

"Bütün aşklardan yücedir, insanın insanı sevmesi" diyen Mahsuni'si,

"Sana düşman, bana düşman, düşünen insana düşman, vatan ki; bu insanların evidir,

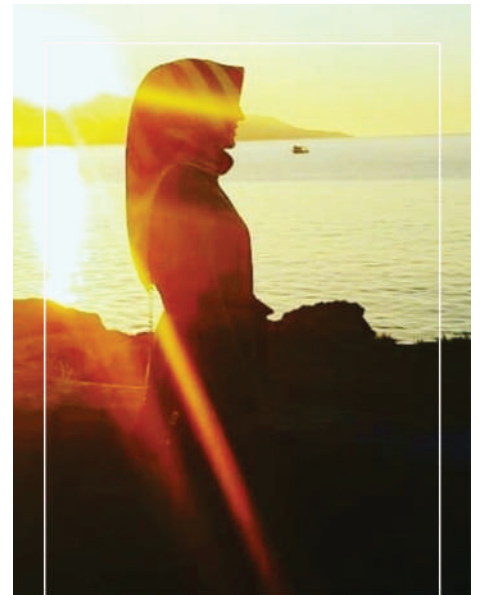
sevgilim onlar vatana düşman" diyen Nâzım'ı,

"Çiçek gibi insanların kalbini kırdınız, bahçeleriniz bahar görmesin" diyen Ahmed Arif'i,

"Dağlar, insanlar ve hatta ölüm bile yorulduysa, şimdi en güzel şiir barıştır" diyen

Yaşar Kemal'i var.

Yani bu kadim topraklarda kin ve nefret yeşermez. Her şeye rağmen sevgi yeşerecektir... Kardeşçe, kirlenmiş ve de kirlenmeye devam eden dünyada, tertemiz kalabilen değerli dostlara selam olsun.

Esra GÜL

Türk Kültüründe İlginç Gelenekler**Çocukluğumuzda yaşadığımız, bazıları hâlâ yaşayan âdetlerimizi hatırlayalım.**

Sadece bizim değil, bir arada yaşayan bütün toplumların, ortak bir paydada buluştuğu âdetleri, gelenek ve görenekleri bulunur. O âdetlerden kimileri yaşasın diye uğraşılır, kimileri de zamanın ruhuyla uyuşmadığından tarihin nostaljik sayfalarına uğurlanır. Hatırlayacaksınız, çocukluğumuzda yaşadığımız ya da hâlâ karşılaşmakta olduğumuz âdetlerimiz için daha önce bir seri hazırlamıştık; şimdi sıra ikincisinde...

Lokma dağıtırken dua toplamak...

Nazardan korunmak ya da başa gelen bir musibeti defetmek için, başı sokacak bir ev veya ayağı yerden kesecek bir otomobil alındığında... Kâh bir kandil, kâh bir arife günü... Ve bunlar gibi daha birçok sebeple, mayalı hamuru kızgın yağa kaşık kaşık dökerek lokma yapmak, ardından “Hayır-lara vesile olsun” diyerek kapı kapı dağıtmak ne güzel bir âdettir!

En hüzünlü gelenek bu olsa gerek...

Anadolu’nun en eski âdetlerinden biridir, vefatın 7., 40. ve 52. günlerinde helva dağıtmak... Hatta “hayır işleme” geleneğinin en hüzünlü olanı budur belki de, çünkü insanlar kısa süre önce bir yakını kaybetmiştir. Kaybedilen kişi adına yapılan o helva kavrulurken ve dağıtılırken katkıda bulunmaksa işlenen hayra ve çekilen acıya ortak olmak demektir.

Bohça bahane, muhabbet şahane...

Kız ve oğlan birbirini sevdi, kız ailesinden istendi, baba “olur”u verdi ve nihayet sıra nişana geldi. Neyse ki eskiden olduğu gibi gelin bohçası adına damadın belini bükcek uzun uzun listeler, yapılması zor istekler devri çoktandır bitti. Geceliğinden terliğine, parfümünden makyaj setine ince ince bohça düzme âdeti günümüzde, akrabalar arasında muhabbeti artırmak için yapılır hale geldi.

Gelen misafir evinde hissetsin diye her şeyi yapmak...

Daha kapı çaldığı an annemizin seslenişiyle başlar heyecan dalgası: “Geldileer!”

Ve ikram üstüne ikram, ısrar üstüne ısrarla devam eder bu ilgi:

- “Aman efendim kimler gelmiş!”
- “Yemezsen darılırım.”
- “İçmezsen hatırım kalır.”
- “Ateş almaya mı geldin, biraz daha otur!”
- “Nereye yahu, yatıya kalın!”
- “Olmaz, vallahi göndermem!”

Anlayacağınız, dünyaya boşuna “misafirperver Türkler” olarak nam salmadık.

“Kuru kuru altın günü mü olurmuş!”

Annelerimizin konu komşu toplaşıp her hafta ya da her ay birinin evinde buluştuğu, belirlenen para ya da çeyrek altının evine gidilen kişi için toplandığı gündür altın günü. Aslına bakarsanız bugünün olmazsa olmazları para ya da altın değil, ertesi gün de evin dolabında kalıp çoluk çocuğu sevindirecek kekler, börekler, kurabiyelerdir ki bunların da başında kısır gelir.

Kazasız belasız gidip gelesiniz diye...

Bir süreliğine evinden, mahallesinden, köyünden, memleketinden uzağa gidenin arkasından, gözden kaybolmadan önce su dökmek “Kazasız belasız git gel” demenin eyleme dökülmüş halidir. O su bazen unutulduğu için koşa koşa alınıp gelinir, bazen vaktinden önce döküldüğü için kişinin ya da otomobilin ıslanma nedenidir ama bir tas suyu yola boca ederken zihinlerden geçen, “Su gibi akarcasına, bir an önce git, bir an önce gel” cümlesidir.

Kem göze şiş değil, nazar boncuğu...

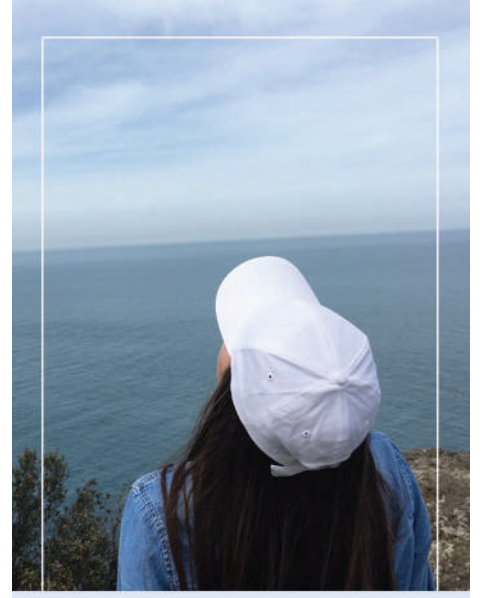
Göz şeklini andıracak biçimde tasarlanan mavi mavi nazar boncuklarının, canlı cansız her şey ve herkes için koruyucu olduğuna inanıp bir yerlere iliştmek annelerimizin en sevdiği âdetlerden biridir. Nazar boncuğu bulundurmamak kem gözden, diğer adıyla nazardan, yani baktığı şeyin başına kötü olaylar getirdiğine inanılan bakıştan korunmanın geleneğimizdeki en sanatsal yollarından biridir.

Dantel ya da nakış, yeter ki örtüsü olsun...

Kaybolmakta olan geleneklerimizden biri; evdeki her eşya için boyutuna göre bir örtü üretmek... Buradaki amaç, eşyayı örtünün altına saklamak değil, örtüyle birlikte daha da değerli hale getirmek. Siz bakmayın başlıkta dantel ya da nakış fark etmez dediğimize... Anne-annelerimize göre en kıymetlisi, her zaman için ince ince, ilmek ilmek örülmüş dantellerdir.

Sokakları köpük içinde bırakan âdet...

Neyse ki halı yıkama makineleri çıktı da annelerimiz, teyzelerimiz halı yıkamanın daha az tantanalı ve tabii daha az yorucu yöntemiyle tanışmış oldu. Yoksa yaz boyunca, kapı önüne atılan metre metre halılar, halıların üstünde dizlerine kadar su içinde kalan teyzeler, böyle-si ciddi bir işi oyun alanına dönüştüren çoluk çocuk ve sokak boyunca su içinde uzayıp giden köpüklerle karşılaşmamız kaçınılmazdı.

Pınar KARA

Çağla GÜÇ

Yakın Arkadaşlarımızın Değerini Bilmemiz İçin 8 Neden

Yakın arkadaşların hayat yolculuğumuzdaki katkısını durup düşünelim...

Yakın arkadaşlarımız ufak bir anlaşmazlık yaşayıp bozduğumuzda geceleri uyuyamama sebebimiz olurlar, çünkü biliriz ki yoklukları bize iyi gelmeyecektir. Onlar, aile bireylerimiz gibi varlıklarını olağanlaştırdığımız kişilerdir, oysa hayat yolculuğumuzdaki katkıları zaman zaman durup teşekkür etmemizi gerektirecek kadar olağanüstüdür. Onlarca madde sıralanabilir elbette ama aşağıda geçen 8 tanesi bile yakın arkadaşlarımızın haklarını teslim etmeye yetecektir.

1. En iyi dinleyicinizdir. Üstelik bunu yargılamadan, egosuna yenilmeden, sizi kendi dünyanız içinde değerlendirip anlamaya çalışarak yapar.
2. Sizi çoğaltır. Bir tiyatroya ya da bir konsere tek başına gitme fobiniz yakın arkadaşınız sayesinde yaşam alanı bulamaz ve onunla birlikte etkinliklere katılmak hobiye dönüşür.
3. Güvenilir bir sırdaştır. Ama eğer sırrınızın başınızı derde sokacağını hissederse canınızı sıkma pahasına uyarılarda bulunur. Her zaman size iyi gelecek şeyleri değil, sizin için doğru olacağını düşündüğü şeyleri söyler, tabii ki bunu sizi incitmemeye çalışarak yapar. Ve zaten en yakın arkadaş olma payesini bu sayede kazanır.

4. Ne zaman isterseniz gidebileceğiniz bir sığınaktır. Baş etmeniz gereken bir sorun olduğunda açıklama yapmak zorunda hissetmemek, yanında saatlerce susabiliyor ve buna rağmen yine de anlaşılıyor olmak paha biçilmez bir terapi biçimidir.

5. Kardeş fonksiyonlarına sahiptir. Sizi merak eder. Sık sık görüşemiyor olsanız da telefonla birkaç kez arayıp ulaşamadığında tıpkı aileniz gibi paniğe kapılır ve ulaştığı ilk anda yine tıpkı aileniz gibi sitemkâr davranır. Bu duruma ilk etapta tepki göterseniz de sizin için endişelendiğini bilmek iyi hissettirir.

6. Sizi kollayandır. Bilirsiniz ki ne yüzünüze karşı, ne arkanızdan dolaylı olarak küçük düşmenize neden olacak bir şeye izin verir. Yakın arkadaş, ayağınız takılıp düştüğünüzde elini ilk uzatan, başarısız olduğunuzda ilk teselli cümlesini kuran, yalnız hissettiğinizde kendini işaret ederek bu duyguyu boşa çıkarandır.

7. Siz gelişip ilerledikçe, iyi haberleriniz geldikçe mutlu olan kişidir. Başarılarınız karşısında değil kıskançlık yapmak; negatif algılanacak tek bir mimiği bile kendine yakıştıramaz. Çünkü o, sizi kendisiyle kıyaslamadan başarınızı gururla sahiplenen kişidir.

8. Yedek belleğiniz gibidir. Yaşarken yanınızda olmasa bile her şeyinizi anlattığınız için bütün hikâyenizi bilir ve hatırlayıp sevinmenize kahkahasıyla, iç geçirmenize ise omzunuzu tutan elinin sıcaklığıyla destek verir.

Tüketim Çağı

Neden aldığı bilmediği onlarca eşya ile dolu evde, bir insan ruhen nasıl sağlıklı kalabilir? Zihni nasıl tam verimle işler? Hayatın amacına dair düşünebilir mi?

Son dönemin meşhur uğraşı, YouTuber'lık yapmak. Kısacası, hayatını videoya çekip yayınlamak. Hanımların YouTube kanallarında popüler olan bir başlık var: Alışveriş videosu. Her türlü sebep üretilip yapılan alışverişler; okula dönüş, indirim, sezon alışverişi, parça parça nereden aldım, kaçta aldım diye anlatılıyor. Market alışverişleri bile! Deterjanı, temizlik bezi, çikolatasına kadar... O videolarda sıkça rastlayabileceğiniz bir ifade: "Bunu neden aldığımı bilmiyorum, ama aldım işte!" İstihza değil, geçiştirme değil, gerçekten neden aldığını bilmediği için böyle söylüyor... Şuursuzca alıyor, insan!

Bir de belgeseller var. Sanırım ilk olarak temizlik hastalarını ekrana çıkardılar. Onlarla beraber evleri yıllardır temizlenmeyen insanların yanına gidip birlikte temizlik yapılan programlardı bunlar. Bu tür belgeselleri istifçilerin, cimrilerin, alışveriş bağımlılarının anlatıldığı başka versiyonlar takip etti.

Bir yerlerde bir terslik var hissi sizi de kuşatıyor mu?

Batı kültüründen dolayı, evi hiçbir köşesi boş kalmamacasına eşya ile döşeyebilmek ve buzdolabı yiyecek dolu olmak; şanslı olmak ve zenginlik göstergesi olarak algılanıyor. Sonra o eşyanın temizliği, renkleri, dekoru, modası ciddi bir sektör haline geliyor. Gıda sektörünü dillendirmeye bile gerek yok. Az yemek bütün dertlere şifa iken, sağlık sektörü de, diyet sektörü de "yeme"ye odaklı. Az yemek az tüketmek demek. Halbuki ilaçlar, ilaç gibi gıdalar, light ürünler alınacak ki bu dev çark dönsün. Haliyle eviniz son moda eşya ve buzdolabınız trend yiyeceklerle dolu ise şanslı azınlıktasınız.

Seda YILDIZ

Biraz daha yakından bakınca da aynı şeyi düşünebilir miyiz? Allah âdildir. Afrika'daki aç çocukla midesi tıka basa dolu çocuk, adaleti sadece cennette mi bulacak dersiniz? Dünya, ahiretin tarlası olduğuna göre daha buradan, şimdiden bazı ipuçları vermeli bize. Dolapları tıka basa dolu insanlar, ister yiyecek, ister eşya, ister temizlik maddesi dolu olsun, onların her birini sırtında taşıyor. Hem madden, hem manen. Çalışma şartlarından şikâyet eden ne çok insan var, duyuyorsunuzdur. Peki neden bu para kazanma hırısı? Çünkü kendimizi "harcayarak" ifade eder hale geldik. Bu ağır yük altında psikolojiler başta olmak üzere sağlık bozuluyor. Temizlik için her gün saatleri harcayan, kimyasalları su gibi kullanan insanları düşünün bir. Evine kendi çocuğunu bile davet edemeyen bir baba, bu dünyada da cezasını yaşıyor değil midir?

Yahut evini keçi, tavuk, kedi köpek gibi onlarca hayvanla paylaşan, onların pisliği içinde yaşayan –tüy vs. değil, gerçek pislikleri– üç beş odalı evinde, uyumak için yatağında bile yer kalmayan, eşya çöplüğü içinde yaşamaya çalışan insan; Afrika'da, dallarla örtülü bir çadırda yaşayan insandan daha mı rahat uyuyordu?

Neden aldığını bilmediği onlarca eşya ile dolu evde, bir insan ruhen nasıl sağlıklı kalabilir? Zihni nasıl tam verimle işler? Hayatın amacına dair düşünebilir mi?

Bu tezatlar uzaktaki hayatlara dair değil. Bizzat içimizden örnekler bunlar. Sadece görünen kısmı, farklı bir evden geliyor önümüze.

Dönüp kendimize bakma zamanı.

Gamze ERTEK

Aklınızı Kiraya Vermeyin

Akıl, karşınıza geçen muhatabınıza verebileceğiniz bir şey değildir

Başkalarının verdiği akılla hareket etmeye mecbur musunuz? Şunu söylemek gerekir ki, insan hiçbir zaman bir başkasının aklıyla hareket etme mecburiyetinde değildir. Ben, bu konuya neden değinmek istediğimi de sizlerle paylaşmak istiyorum: Çok görüyoruz etrafımızda "Her şeyi ben bilirim!" havasında bulunan şahısları; onlar, karşısındaki muhatabını hiçbir şeyden anlamaz düşüncesiyle küçümsemekten vazgeçmezler.

Yazımın başlığını nasıl bulduğumu soracak olursanız çok değer verdiğim bir arkadaşımın akıllı konusunda bir muhabbete tutuştuk ve arkadaşşıma şunları söyledim: "Canım kardeşim, hiçbir insanın diğerine akıl vermek haddi değildir. Akıllı insanoğluna Cenab-ı Allah vermiştir, insan insana ancak fikir vererek yoluna ışık tutar." Arkadaşım da "Çok haklısın" diyerek düşüncelerimi tasdikledi ve kaleme almakta olduğum bu yazının konusu ve başlığı da bu muhabbetten çıkmış oldu.

Her neyse, biz konumuza dönelim: İnsan, kullanabileceği kadar akla sahip olmuştur. Hayatı boyunca akla ihtiyacı olmaz, fakat fikre ve önemli tavsiyelere ihtiyacı olacaktır. Onun için de "Sana bir akıl vereyim mi?" diyenlerin yanında bulunmamaya gayret etmek lazım gelmektedir.

Bunu neden söylediğime gelince; çünkü o şahıs Rabbimin kendisine verdiği akıllı heba etme vereyim" cümlesini kullanmayı uygun görmemiştir. Nedenine gelince yukarıda söyledim; o şahıslar akla değil, her zaman fikir ve tavsiyelere ihtiyaç duymaktadır. İnsanlara anlatmak istediğim şey; akıl, sizin karşınıza geçip bir şeyler bekleyen muhatabınıza verebileceğiniz bir şey değildir. Onlara kendinizde olanı verirsiniz bilmelisiniz ki siz kendiniz akıldan mahrum kalırsınız. Karşıma gelip de "Sana bir akıl danışmaya geldim," cümlesinin kullanılmasından hoşlanmadığım için ben muhatabıma şunları söylüyorum: "Ben sana her zaman Rabbimin bana verdiğini veremem, çünkü ondan sende de var. Ben ancak sana fikirler, tavsiyeler vererek seni bir şekilde yönlendirebilir, yolunu bulmada faydalı olabilirim."

Her zaman her yerde, "Sana akıl vereyim!" cümlesini ağızda sakız edenlere aklını kendisine saklamasını önermeyi de kendime bir görev edinmişimdir. İnsanlara her daim tavsiyem şu olmuştur: Zihinlerinizde yer eden düşüncelerinizi karşınızdaki şahıslarla paylaşın, onların da sizin güzel fikirlerinizden yararlanmasına sebep olun. Fakat hiçbir şekilde insanlara akıl verme cüretinde bulunmayın. Unutmayın ki, aklınızı bir başkasına kiraya verirsiniz kendiniz yürüyeceğiniz bir yol bulamazsınız. Ne karşınızdakilerden akıl alın, ne de karşınızdaki muhatabınıza akıl verin, çünkü akıl bir tek yaratan Rabbimiz tarafından kullarına bahşedilmiştir. Ama kimseyi de hayata yarar sağlayacağına inandığınız tavsiyelerinizden mahrum etmeyin.

Benim inancım, insanın insana fikirleriyle yardımcı olduğudur; şahıs kendi aklını kullanarak varmak istediği hedefine ulaşır. Önünüze çıkan engellerden kurtuluşunuz, kendi aklınıza yer eden tecrübe sayesinde mümkün olacaktır.

Tuğçe Gamze İNANIR

Müşteri Memnuniyeti ve Takım Çalışmasının Önemi

Bir müşterinin önyargılarının zamanla müşteri memnuniyetine döndüğü bir örneği sizlerle paylaşmak istiyorum.

Müşteri memnuniyeti ve takım çalışması ile ilgili Müşteri Hizmetleri olarak düşüncelerimizi ve bazı örnek çalışmaları yazmak istedim.

Müşteri memnuniyeti, çalıştığınız şirketinizin bugünü ve geleceği için en önemli unsurlardan biridir; en az sunduğunuz ürünlerin kalitesi ya da hizmetler kadar değerlidir. Müşteri memnuniyeti, sadece müşterilerimizin sorduğu sorulara cevap vermek değil, hizmet kalitemizin çok iyi olduğunu tüm görüşmelerimizde aktarabilmektir.

Öyle güzel müşteri memnuniyeti örneklerimiz var ki, uzun uzun anlatmak yerine kısaca özetlemek isterim:

- Firmaların, vakıfların bizlere memnuniyet sertifikası düzenlemeleri ve fabrikaya gelerek hediye etmeleri,
- Memnuniyetini kazandığımız müşterilerin fabrikaya adımıza hediyeler göndermeleri,
- WhatsApp ve SMS yoluyla aldığımız yüzlerce teşekkür mesajı,
- Üründen memnun kalmadığını ilettiğinde iadesi yapılan müşterinin bizim hizmetimizden çok memnun kaldığı için tekrar reeder cihaz satın aldığı örnekler,
- İlgi için teşekkür etmek isteyen müşterilerin çağrı kayıtları...

Takım çalışması ise tamamen farklı bir başlık aslında, fakat biraz bu konudan da bahsetmek isterim. 27 kadın, en fazla bu kadar birbirlerine yardımcı olarak çalışabilir, en fazla bu kadar sorunsuz devam edebilir. Müşteri Hizmetleri Müdürü olmaktan her gün daha fazla gurur duyuyorum.

Takım çalışması, ortak bir vizyon için birlikte çalışma yeteneğidir. Bir takımın parçası olmak ve takım arkadaşlarınızdan destek gördüğünüzü hissetmek, bir kişinin işyerinde sahip olabileceği en iyi duygulardan biridir. Paylaşılan bir hedefe doğru birlikte çalışan bir ekip var ise orada başarı da vardır. Ne demişler: "Yetenek, oyunları, takım çalışması ve zekâ ise şampiyonlukları kazanır."

Aşağıda müşterinin önyargısının kırılarak hizmetten memnun kalması sonucu gönderdiği bir mesajı paylaşmak istiyorum.

"2020 Ocak ayı içerisinde tanıdığım bir bayi aracılığıyla bir telefon satın aldım. Aldığım telefon ikinci eldi, memnun kalmayıp bir hafta içerisinde iade ettim, sonra ödediğim para karşılığında sizin üretiminiz olan reeder P13 cihazınızı önerdiler. Ben eskiden beri iletişim sektöründe çalışıyorum, tuşlu telefon modelleri zamanında reeder vardı yanlış hatırlamıyorsam, o zamanlar Nokia ve Samsung da vardı, ilk sırayı Nokia çekiyordu ve reeder tutulmuyordu. Ben de bunu ön plana alarak cihazınızı önce almak istemedim, sonra paramı kurtarmak için başka çarem olmadığından cihazı aldım ve sonrasında cihazla ilgili birtakım problemler yaşadım. O zaman da önyargılarımda çok haklı olduğumu düşündüm, reeder hiç de alınacak bir marka değildi: Telefonda memnuniyetsizlik ayrı, telefon yazılım güncellemesi ve güvenlik güncellemesi almamıştı, telefon ekranında çizgiler oluşuyordu, sık sık telefonuma hattımı taktığımda ya da herhangi bir oyun indirdiğimde beni yabancı numaralar arıyordu. Banka uygulamalarını kullanamıyordum; Kobani'den terör örgütü üyeleri WhatsApp üzerinden bana mesaj atmaya başladı, ülkemize yönelik birçok karalayıcı mesajlar aldım; anlayacağınız firmanıza nereden çattığıma, kendime, telefonu aldığım şubeye çok kızdım.

Sonra cihazınızla ve servisle alakalı araştırmalar yaptım, WhatsApp üzerinden bana Neşe Hanım (kendisinden Allah razı olsun) yardımcı oldu ve beni servisinize yönlendirdi. Neşe Hanım memnuniyetimin başlangıcı oldu; kendisi çok hanımefendi ve mütevazı davrandı, müşteriye saygısı vardı. Çok ama çok teşekkür ederim. Sonra cihazı servise yolladım, servisten gelen cihazımda problemlerin çoğu devam etmekteydi, servisinizden gelen memnuniyet anketini doldurup memnun olmadığımı dile getirdim, çünkü telefonun sorunları düzelmemişti. Ardından bana hayatımda karşılaşmadığımı düşündüğüm, dünyada böyle iyi biri kalmamıştır düşüncesinin duvarlarını yıkan Tuğçe Hanım, Allah gani gani razı olsun kendisinden ve ilgisinden, bana yeni bir cihaz göndereceğini, o cihaz geldiğinde elimdekini kendisine göndermemi söyledi. Aynı zamanda müşteri memnuniyeti çerçevesinde bana bir de M7S tablet hediye gönderdi. Çok ama çok teşekkür ederim, bu tablet oğlumun doğum gününe denk geldi.

Neyse cihaz geldi, ben de elimdekini kendisine gönderdim, gelen cihaz da problemli çıktı; Tuğçe Hanım'la iletişim halindeydik, sağ olsun hiç arkasını bırakmadı, sürekli sordu ve ilgilendi. Sonra o cihazı biraz aceleye getirmiştik, elimde kullanacak başka bir telefonum yoktu ve gelen cihaz şarj olmuyordu. Ben telefonu 'Tuğçe Hanım'ın dikkatine' diyerek kargoladım, sonra Tuğçe Hanım bana tekrardan bir telefon gönderdi; yanında da bir kulaklık ve kılıf vardı. Öncesinde ben kılıf bulamamıştım hiçbir yerde. Servisinizden istemiştım, Tuğçe Hanım da hediye göndereceğini söylemişti; yanında da bana kulaklık göndermiş. Üstüne üstlük eski telefonun şarj aleti de sıkıntılıydı. İlk cihazı bana, sıfır kutu, jelatini üzerinde tekrar fatura düzenleyerek gönderdiler. reeder'la tanışma serüvenim işte bu şekilde...

Beni Tuğçe Hanım tekrar arayıp gönderdiği kılıfı idareten gönderdiğini, yeni kılıflar geldiğini, bana sözünün olduğunu ve tekrar güzel bir tane göndereceğini söyledi, ben de bunun üzerine serüvenimi e-posta adresinizle paylaşmak istedim. İnternette daha önce araştırıp bulduğum bu e-posta adresini telefonuma kaydetmişim her ihtimale karşı bulunsun diye; bugün serüvenimi paylaştım sizinle. Sizler de bu serüveni müşterilerinizle paylaşabilirsiniz. Dün de reeder'ın Instagram adresinden yorum yazmışım. İnsanlar benim gibi önyargılı olup cihazınızı almak istemiyorlar, yalnız bilmelerini isterim ki ben onca telefon markası içerisinde ürününün bu kadar arkasında duran, bu kadar memnuniyet garantisi veren, kullanıcıyı yarı yolda bırakmayıp mağdur etmeyen bir firmayı ilk defa gördüm. Şimdi cihazınızı iyi ki almışım diyorum, iyi ki firmanızla karşılaşmışım diyorum. Memnuniyetime aracılığa öncülük eden Neşe Hanım'a, ardından devamını getiren, memnuniyetimin sürekliliğini sağlayan, etrafımdaki insanlara da sayesinde markanızı tavsiye edeceğim Tuğçe Hanım'a sonsuz teşekkürlerimi iletiyorum; kendilerinin firmanızın altın yıldızı olduğunu düşünüyor, onlarla çalıştığınız müddetçe çok ilgilere yol alacağınızı, yükselip parlayacağınızı düşünüyorum.

Cihazınızın tek problemi, kamera kötü ve çözünürlük iyi değil... Bu sorun aşılsa çok güzel olur, bu da küçük bir öneri. Dikkate alacağınızı ümit ediyorum. Ayrıca tabletinizin iç ekranında oluşan bir sorunu Tuğçe Hanım'a bildirdik, kendisi onunla ilgili de bize yardımcı olacağını iletti; gerçekten ben cihazınızı iyi ki aldım, iyi ki reeder kullanıyorum, iyi ki sizlerle karşılaştım. Allah razı olsun, sizlere çalışma hayatınızda büyük başarılar diliyorum, gelecekte sizi çok güzel yerlerde görmek isterim. Milli büyük markamız olmanız temennisiyle!

İyi çalışmalar, hepimize teşekkür ederim..."

**reeder P13 Blue kullanıcısı Elif Kuş
Kahramanmaraş**

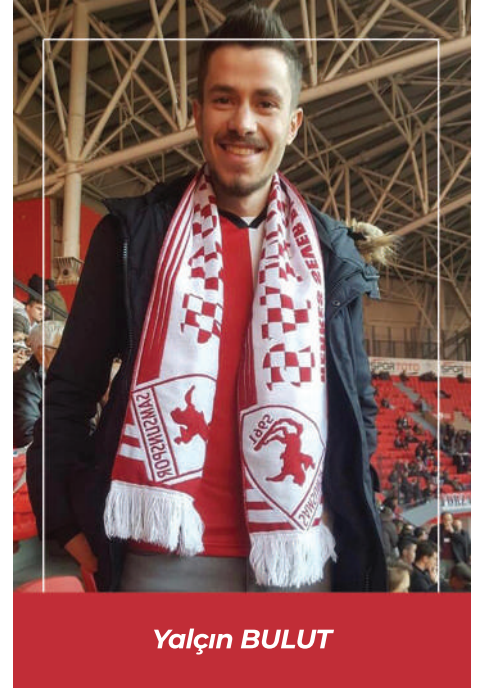
Bir Samsunspor Sevdası**Samsunspor'la ilgili unutamadığım anlar...**

Bir çocukluk sevdasıydı Samsunspor. 10 yaşlarında başlayan, her gün katlanarak artan bir sevd.

Stadyuma ilk kez gittiğimde babamın boynuma atkısı takması, bilet sırasında beklememiz, beklerken yediğimiz köfte ekmek... Hani size mutluluk verici bir haber gelir, yanınızdakine sarılmak istersiniz ya, işte Samsunspor gol attığında tanımadığınız bir insanın size sarılarak sevgisini göstermesi, bağırışlar, şarkılar da öyleydi. Beni Samsunspor'a bağlayan da bunlar oldu. Sonrasında her hafta babamı maça götürmek için ikna çabaları başladı. Yavaş yavaş besteleri öğrendim. Stadyuma gidildiğinde asıl amacın maçı izlemek değil, taraftarın gücünü göstermek, haykırarak sesini duyurmak olduğunu anladım. Maç kaçırmamaya, futbolcuların isimlerini hafızama yazmaya başladım.

Tuttuğum takımın geçmişini de öğrenmem gerekiyordu tabii; etraftan duyduğum konularda araştırma yapmaya başladım. Samsunspor takım oyuncularının 20 Ocak 1989'da trafik kazası geçirdiklerini, bu kaza sonucunda 5 kişinin hayatını kaybettiğini öğrendim. Bunların içinde teknik direktörümüz Nuri Asan, futbolcularımızdan Muzaffer Badalıoğlu, Mete Adanır, otobüs şoförümüz Asım Özkan, olay yerinde; futbolcumuz Zoran Tomiç ise altı ay komada kaldıktan sonra vefat etmişti. Bunu okuduğum an da benim taraftar olarak ilk uygulandığım an oldu. Artık stadyumun coşkusu, taraftar sevgisi derken okul harçlıklarımı biriktirip forma, atkı aldığım, arkadaşlarımla maça gittiğim dönemler başladı. Unutamadığım maç ve an ise 19 Ocak 2014 yılında futbol şehitlerimiz adına yapmış olduğumuz koreografiydi. O gün öyle bir atmosfer vardı ki, kelimelere sığmaz. Stadyumun neredeyse her koltuğu dolu, adım atmaya yer yok, şarkılar, haykırışlar... Gerçekten gözlerimin dolduğu ilk ve tek maçı.

Biz her daim onları yaşatmaya devam edeceğiz, ancak o deplasmana giden otobüs geri dönmeyecek...

Yalçın BULUT

Güzel Safranbolu'da Bir Gün**UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne giren Safranbolu'yu gezmek ve ne kadar renkli bir ülkede yaşadığımı düşünmek çok güzel bir histi.**

Havaların ısınmasını fırsat bilip arkadaşım ile beraber hafta sonunu, yaşayan müze olarak da bilinen Safranbolu'da geçirmeye karar verdik. Karabük iline bağlı bu güzel tarihi şehir UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne girmiş, korunması gereken tabiat alanıyla sadece ülkemizin değil, tüm dünyanın dikkatini üzerine çekmeyi başarmıştır. Yenileme çalışmalarının ardından, terk edilen konaklar yaşama döndürülmüş, koruma altındaki ahşap evler otel ve müze olarak turizme kazandırılmıştır.

Bu kadar güzel bir hikâyesi olan bir yeri gezmek bize ayrı bir keyif verdi. Ne kadar renkli ve çeşitli bir ülkede yaşadığımı bilmek çok güzel bir histi; yaşadığımız toprakların kültürünü, insanını anladım bu yerler benim için çok değerli. Ayrıca Safranbolu'da yüksek binalar ve alışveriş merkezleri de bulunmuyor. Safranbolu, tablo gibi iki yamacı kaplayan bir doğa kenti. El sanatları ürünleri satan tezgâhları, hediyelik eşyacıları, lokumcuları ile tam bir cennet.

Zamanınız ya da bütçeniz kısıtlıysa Safranbolu'yu benim gibi günübirlik gezebilirsiniz. Bu güzel şehri bir güne sığdırmak yeterli olmasa da bu güzellikleri kısacık zamanda deneyimleyebilirsiniz. Safranbolu'yu en güzel seyredebileceğiniz seyir teraslarından biri, Hıdırlık Tepesi. Şehre hakim konumdaki bu teras, şehri izleyip fotoğraf çekmek için birebir. Ayrıca Safranbolu'da gezebileceğiniz birçok güzel çarşı var. Şehir merkezinde turlarken karşınıza çıkacak bu çarşıların başında Demirciler ve Yemenciler Çarşısı olarak da bilinen Arasta Çarşısı geliyor.

Ayşegül ÖZCAN

Tokatlı Kanyonu, Safranbolu'da bizim çok sevdiğimiz bir yer oldu. Son dönemde popüler olan Kristal Teras (Cam Seyir Terası) ile yan yana olan bu güzel kanyonda yürüyüş parkuru, dere, mağara, piknik alanı ve binicilik yapılabilecek bir yer var. Biz önce 80 metre yükseklikteki ve 11 metre genişliğindeki; 75 ton ağırlığı taşıyabilen Cam Teras'a gittik. Buradan kanyonu izledikten sonra da Ters Ev'e gittik; keyifli zaman geçirip çok güzel fotoğraflar çekerek yola devam ettik.

Safranbolu'nun adı safran bitkisinden geliyor (orijinal adı zafran). Biz de kısacık gezimizde turla beraber safran bitkisinin yetiştiği çiftliğe gidip çiftlik sahibinden burada yetişen safranla ilgili yararlı bilgiler öğrendik. Bize tatmamız için safran çayı da ikram edildi. Bu bitkinin unutkanlığa ve Alzheimer hastalarına iyi geldiği, ayrıca bitki boyası, ilaç yapımı ve yemeklerde kullanıldığı da anlatıldı.

Bu yerle ilgili anlatılacak, burada gezilip görülecek yerler olsa da biz kısıtlı zamanda sadece şehir için önemli olan yerleri görebildik.

Müze Kent Safranbolu'yu gezerken kendinizi bu tarihi kentin ritmine bırakın ve güzel doğasının tadını çıkarın.

Sevdenur Düzgün CÖMERT

Üç Kız Kardeş

Hayattaki en büyük servetim olan kız kardeşlerimle aramızdaki bağ hiç değişmedi.

Hayattaki en büyük şansım ailem. En güçlü bağımız ve karşı koyamadığımız duygumuz ise, birbirimize duyduğumuz sevgi. Çünkü ailemizde ömrümüzün sonuna kadar birbirimizden vazgeçemez ve birbirimize muhteşem duygular besleriz. Sevginin en güçlü halidir "aile".

"Gerçek cesaret herkesten farklı olabilmektir." Ve biz herkesten farklıydık. En özel yolculuğumuz kardeşlerimle aynı doğum gününü paylaşmaktı: 28 Ağustos...

Biz abla-kardeşten çok "üçüz" gibi büyüdük. Aynı duyguları besleyip bölüştük. Konuşmalarımız, yeteneklerimiz, hobilerimiz, becerilerimiz hep aynıydı. Mesela doğum günlerimiz birlikte kutlanırdı. Okula birlikte gider gelirdik, kıyafetlerimiz aynı alınırdı. Okulda üçüz diye bilinirdik aramızdaki yaş farkı fazla olmadığından. Bizi birbirimize bağlayan güç; sevgimiz, anılarımız, aynı evi, hatta aynı odayı paylaşmamızdı. Ve her şey değişti zamanla, herkes kendini yolunu çizdi. Büyüdükçe heyecanı kaçtı anılarımızın. Ama aramızdaki bağ hiçbir zaman değişmedi...

İyi ki varsınız hayattaki en büyük servetim kardeşlerim.

Gün bizim günümüz, yaşasın 28 Ağustos.

Şans'ın Hayat Serüveni

Kedim Şans, gerçekten hayatımın nadir şanslarından birisi oldu.

Bu, iş çıkışı eve döndüğümüz bir gün, kapıda bulduğumuz hasta, sakat ve terk edilmiş bir yavrunun hayata dönüş hikâyesi... Şilen'den telefon geldiğinde ne yapacağımızı şaşırmıştık. Nasıl yardım ederiz, nasıl tedavi ettiririz, nereye götürebiliriz bilmiyorduk. Yürüyemiyordu, çünkü arka ayakları tutmuyordu. Sadece sürünüyor, ağlıyor ve asla yemek yemiyordu. Sosyal medya hesaplarımızdan olabildiğince hızlı bir şekilde bu işte uzman kişilere ulaştık ve bir sürü bilgi topladık. Yavrunun tedavisi yapıldı, yemek yedi ve biraz olsun kendine geldi. İlk sahibi Şilen'di.

Öyle çok sevdim ki ben bu yavruyu... Şans koyduk adını, çünkü hepimize gerçekten hayatın vazgeçilmez olduğunu göstermişti. Şilen'in evde bir köpeği (Pamuk) olduğu için Şans'ın o evde kalması biraz zordu. Pamuk'tan korkuyordu çünkü. Gel zaman git zaman onu ben aldım. Artık yeni evinde çok mutluydu. Yürümeye, yemek yemeye başladı; gün geçtikçe ayaklarındaki sorunlar düzeliyordu. Aşılarını yaptırdık, tüm ilaçlarını verdik, ona en güzel mamaları aldık.

Şans, gerçekten hayatımın nadir şanslarından birisi oldu. Dışarıda biraz fazla zaman geçirsem eve gitmek için can atar hale geldim. Beni annesi sanıyor; "Anneciğim" diye seslendiğim zaman "Efendim" dermiş gibi miyavladığına yemin edebilirim. En sevdiği oyunlar, perdeleri yırtmak, laptop üzerinde zıplamak ve sabah 05.00'te kafama atlamak. Evde kendi evi bile var, hasır ipinden top gibi kocaman bir yuva içerisinde oyun salonu duruyor. Haftada bir kere içinde uyusa da oyun salonunu sevdiği aşikâr. Ayrıca suyu ve maması bittiğinde alarm sistemi gibi haber veriyor. Gidip gösteriyor hatta hangisinin bittiğini. Sokak kültürünü de bırakmadı "Kızım," diyorum, "sen elit bir hanımefendisin." Aslında en önemlisi, yorgun, kötü bir günün sonunda bile eve döndüğüm zaman resmen "Hoş geldin" diyerek bana sarılması, kendisini sevdirmesi ve gelip kucağımda mırıldanması her şeyi silip atıyor aklımdan. Hayatım boyunca, hayatın boyunca senin yanında olacağım kızım.

Hepinize bol Şans'lar.

İrem KARA

Esra BÜLBÜL

Yeni Yıl İçin Film Listesi

Yılbaşı gecesi izleyebilmeniz için her duruma uygun bir film listesi hazırladım. İyi seyirler!

Herkese merhaba,

Öncelikle 2021 yılının son aylarına gelmişken reeder dergi projesini hayata geçiren Sayın Sezen Sungur Hanım'a ve Uygur Bey'e, emeklerini esirgemeyen reeder ekibine ve katkı sağlayan tüm arkadaşlarıma teşekkür etmek istiyorum. Biz katılım sağlarken, yazarken, çizerken eğlendik ve mutlu olduk. Umarım sizler de okurken eğlenebilmişsinizdir. Ortak bir paydada buluşup böyle güzel bir aktivitede yer almamız, bir teknoloji şirketi olarak bunu başarabilmemiz oldukça heyecan verici.

Her yeni yıl; yeni heyecanlar, başarılar ve mutluluklar biriktirmemiz için boş bir kumbara gibi önümüzde duruyor. Umarım ülkemiz için bereketli geçecek bir yıl olur. Ardımızda bıraktığımız zorlu iki yıldan sonra buna ihtiyacımız var diye düşünüyorum.

İyi dilek ve temennilerden sonra, sizinle yılbaşı gecesi izleyebileceğiniz bir film listesi paylaşmak istiyorum. Arkadaş çevrem ne zaman "Bana film önersene!" dese, izlediğim tüm filmlerin isimleri unutan beynim "404 not found" hatasını verir. Ben de aynı sorularla tekrar karşılaşırsam hazırlıklı olayım diye her duruma uygun bir film listesi hazırladım.

Yeni yıla girerken izleyebileceğiniz filmler:

- Ne sevgili, ne de arkadaş kalabiliyorsanız: “Love, Rosie”
- Şunu yapsaydım, şöyle olmazdı diyorsanız: “17 Again”
- Aşk, imkânsız olursa aşktır diyorsanız: “La Belle Personne”
- Yeni başlangıçlarla gelen yeni güzellikler arıyorsanız: “The Holiday”
- Balığa uçmayı öğreten sistemi sorguluyorsanız: “Her Çocuk Özeldir”
- Tutkularının peşinden koşulması gerektiğine inanıyorsanız: “Bohemian Rhapsody”
- Tavuk mu yumurtadan çıktı, yumurta mı tavuktan diye düşünüyorsanız: “Interstellar”
- Bedenim burada, ruhum nerede diyorsanız: “Spirited Away”
- Aşk olsun ama eğlence de olsun diyorsanız: “The Kissing Booth”
- Severken acı çekmeye ve çektirmeye bayılıyorsanız: “Cesaretin Var mı Aşka?”
- Azrail bir insan olsaydı ne olurdu diye merak ediyorsanız: “Death Note”
- Birini değil, birbirini bulmak önemli diyorsanız: “Yukarı Bak”
- Zaman ve para arasındaki ironiyi merak ediyorsanız: “In Time”
- Beyin hücrelerinizi yakmayı seviyorsanız: “Lucy”
- Kafa patlatayım, gerileyim istiyorsanız: “Seven Sisters”
- Sebebe gerek yok, Leonardo olsun yeter diyorsanız: “The Basketball Diaries”
- Gerçek bir hayat hikâyesi arıyorsanız: “Beautiful Boy”
- En büyük şansın iyi bir öğretmene denk gelmek olduğunu düşünüyorsanız: “Ölü Ozanlar Derneği”
- Duygusal aksiyon istiyorsanız: “Çelik Yumruklar”
- Mistik öğelerle kurgulanan bir film arıyorsanız: “Pers Prensi”

Seneye yeni sayıda görüşürüz diyor, gelenekselleşen soğuk esprimizi de yaparak gidiyorum. ;) Keyifli seyirler!

Selahattin Eren TUNCER

Ruhen Bir Yerlere Kaçmak İsterseniz...**Eğer müziğe odaklanırsanız Kuan'ın bu şarkısı sizleri alıp uzaklara götürecektir.**

Bir önceki yazımda sizleri Kuan grubuyla tanıştırmıştım. Umarım aranızda yazıyı okuduktan sonra Kuan'ı dinleyen olmuştur ve umarım birkaç kişiye bile olsa Kuan'ı aşılayabilmişimdir.

Bu yazımda sizlerle Kuan'ın en sevdiğim şarkısının sözlerini paylaşacağım. Şarkı, 15 dakika uzunluğunda. Genel olarak grubun şarkıları enstrüman ağırlıklı olduğu için sözler şarkının uzunluğuna oranla kısa olabilir. Ama inanın bana, böylesi daha güzel. Kullanılan enstrümanlar santur, didgeridoo, dertbaz, ney ve handpan olduğu için sizleri çok rahat bir yerlere götürebiliyor. Yeter ki müziğe odaklanın. Eğer olur da sadece bedenlen değil, ruhen bir yerlere kaçmak isterseniz, tavsiyemdir.

Bu sayı yeni yıl öncesi son sayımız. Şimdiden herkesin yeni yılını kutlarım. Yeni yıl bizlere sağlık ve huzur getirsin.

Herkesin kendini bulması dileğiyle.

SÖYLE

Güzellik nedir bana söyle
Cümle âlem unutmadan
Hani o ışığı yansır ya yüzüne,
Hani o ışığı yansır ya cemaline

Hangi süstür o, süsler özünü olmadığın hallere
Hangi boyadır o, boyar özünü, sensiz olduğum hallere

Yiğitlik nedir bana söyle
Cümle âlem unutmadan
Hani o ışığı yansır ya yüzüne,
Hani o ışığı yansır ya cemaline

Hangi zırhtır o, korur özünü ölüm gelse kapına,
Hangi silahtır o, koyar özünü, dostların kalbine

Sevmek nedir bana söyle
Cümle âlem unutmadan
Hani o ışığı yansır ya yüzüne,
Hani o ışığı yansır ya cemaline

Hangi kitaptır o, anlatır sana sevmeden yaratılanı
Hangi savaştır o, kutsar yolunu anlamadan ötekileri
Döner vurur vurur yakar bu dünya, acıyı bal eyleyen âşıkları
Bilse de, gülse de, sevse de, yine de yakar özünü,
bile bile atlanan uçurumlar gibi

Söyle, söyle can dostum, söyle
Güzellik nedir bana söyle
Cümle âlem unutmadan söyle.

Işın ÖZDEMİR

Vücut İçin Çok Yararlı Bir Tarif: Karnabahar-Brokoli Tava

Bu faydalı sebzeleri hazır mevsimi de gelmişken tüketebilmek için bu pratik tarifi denemenizi tavsiye ederim.

Herkese merhaba,

Bu sayımızda sizlerle yapmayı ve lezzetini en çok sevdiğim, en besleyici kış tariflerimden birini paylaşacağım: Karnabahar-Brokoli Tava.

Özellikle karnabahar, haşlanırken mis gibi kokmadığı için genellikle sevilmiyor, fakat her ikisinin de faydaları saymakla bitmiyor. Peki bunlar neler:

KARNABAHAH:

1. Vücudu toksinlerden temizliyor, bağırsakları, böbrekleri ve karaciğeri çalıştırıyor.
2. Lifli yapısı sayesinde kabızlığı önüyor.
3. Anti-bakteriyel özelliği sayesinde idrar yolu enfeksiyonlarının iyileşmesine yardımcı oluyor.
4. İçindeki vitaminler, Alzheimer hastalığına karşı koruyor.
5. İçerdiği etkin maddeler olan antimigraine uzun süreli tüketildiğinde migrene karşı savaşma özelliği kazandırıyor, treonin'in mide ülserine karşı etkin bir madde olmasından ötürü bu konuda problemi olanlar bu sebzeyi sorunsuzca tüketebiliyor.
6. E vitamini deposu; içerdiği selenyum ile bağışıklık sistemini korumaya yardımcı oluyor,

BROKOLİ:

1. İçeriğinde bulunan biyoaktif bileşikler vücudun antioksidan kapasitesini artırıyor, anti-mikrobiyel etkiler gösteriyor ve böbrek kanseri, prostat kanseri, idrar kesesi ve akciğer kanseri riskini azaltıyor. İçeriğindeki bol miktarda bulunan folat ile kişiyi kolon, mide ve servikal kanserlere karşı koruyor. Brokolide bulunan bir bileşik olan sülforafan, vücuttan ekstra östrojeni uzaklaştırıyor, böylece özellikle göğüs, rahim ve kolon kanseri için koruyucu özellik taşıyor.
 2. K vitamini, kalsiyum, magnezyum, çinko ve fosfor açısından zengin olduğu için kemik ve dişleri güçlü tutuyor. Yeterli miktarda K vitamini tüketmek, kalsiyum emilimini artırıyor ve kemik sağlığını iyileştiriyor.
 3. Brokoli gibi doğal lifli besinleri tüketmek, bağırsak sağlığını destekliyor, kabızlığı önüyor. İnsülin duyarlılığını artırıyor ve kolon kanseri riskini azaltıyor. Ayrıca bağışıklık sistemini koruyor ve iltihaplanmayı önüyor.
 4. Brokolide bulunan antioksidanlar genel kalp krizi riskini azaltıyor ve kalp sağlığını destekliyor.
 5. İçeriğinde bol miktarda krom bulunan brokoli, sağlıklı insülin salınımına yardımcı olur ve böylece kan şekeri kontrolünü düzenliyor.
 6. Göz ve cilt sağlığını koruyor, cildi gençleştiriyor.
- Böylesine faydalı bu sebzeleri hazır mevsimi de gelmişken bolca tüketmek gerektiğini düşünüyorum ve beğeneceğinizi düşündüğüm tarifime geçiyorum.

MALZEMELER:

250 gr haşlanmış karnabahar
250 gr haşlanmış brokoli
5-6 dilim bayat ekmek (Etimek ya da galeta da olur)
2/3 çay bardağı süt
3 yumurta
Tuz, pul biber, kekik
Kızartmak için sıvı yağ

YAPILIŞI:

1. Haşlanmış karnabahar ve brokolileri bir kabın içerisine doğruyoruz.
2. İçine küp şeklinde doğradığımız bayat ekmekleri ekliyoruz.
3. Ekmeklerin biraz yumuşaması için süt ilave ediyoruz ve içerisine yumurtalarımızı kırıyoruz.
4. Tuz, pul biber ve kekiği de ekleyip tüm malzemelerimizi karıştırıyoruz.
5. Tavamızı az miktarda sıvı yağ ile yağlayıp karışımımızı tavaya yayıyor ve arkalı önlü pişiriyoruz. Yeterince piştiğinde servis edebilirsiniz.

AFİYET OLSUN...

2021'de NELER YAPTIK?

Eğitimler

reeder

Kariyer Hedefi, Gelecek Planlaması
ve Sorumluluk Bilinci
Ömür KURT
Hürriyet Gazetesi Yazarı

İyilik Hali ve Anda Kalma
Prof. Dr. Bilge UZUN
Bahçeşehir Üniversitesi Öğretim Görevlisi

Kendi Everest'inize Tırmanın
Nasuh MAHRUKİ
Dağcı / Yazar Sosyal Girişimci

KARİYER YOLU –EĞİTİMLERİ–

İletişim Eğitimi - Yetki Devretme Eğitimi - Muhakeme Eğitimi
Zaman Yönetimi Eğitimi - Problem Çözme Eğitimi
Sonuç Odaklılık Eğitimi - Kolay Odaklanma Eğitimi
İnisiyatif Alma & Doğru Karar Verme Eğitimi
Disiplin & Kurum Kültürü Eğitimi

2021'de NELER YAPTIK?

Eğitimler

Ek Eğitimler;

Yönetici Adayları Koçluk Eğitimi

Bireysel Koçluk Eğitimi

Hürriyet Yazarı Ömür Kurt - Kariyer Hedefi,
Gelecek Planlaması ve Sorumluluk Bilinci Eğitimi

Prof. Dr. Bilge Uzun - Mindfulness Eğitimi

Dağcı& Yazar Nasuh Mahruki - Kendis Everest'inize Tırmanın

Ayça Kuru - Zarafet Eğitimi

Ayça Kuru - Fonetik Diksiyon Eğitimi

Outdoor Eğitimi - Adventurepark / Macera Günü

2021'de NELER YAPTIK?

Sponsorluklar

Morino Kartalkaya

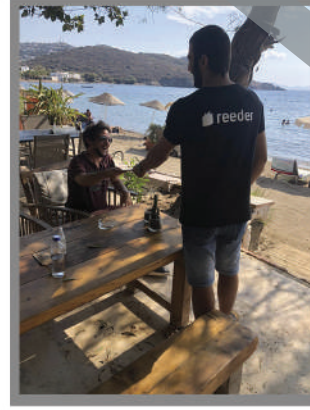
Morino Kartalkaya

White Beach

OFF Gümüşlük

Foça Bueno Beach

Mimoza

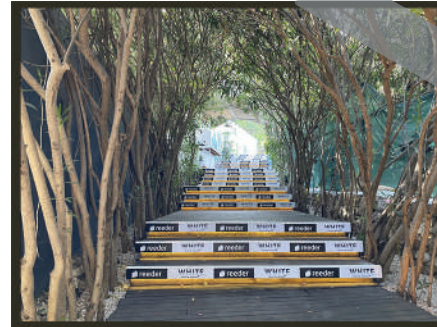
White Beach

White Beach

OFF Gümüşlük

White Beach

2021'de NELER YAPTIK?

Canlı Yayınlar

angel effect

**İlham Veren
Girişimci Hikayeleri**
Global Girişimcilik Haftası

SEZEN SUNGUR SARAL
reeder Kurucu Ortağı

helo! - Hamam Entrepreneurship Lounge

9 KASIM 2021, SALI
Saat: 19.00

reeder

STARTING UP

SEZEN SUNGUR SARAL

reeder CO-FOUNDER KAGİDER BOARD MEMBER

2 Mart Salı, Saat 19.00

zoom
@bilgibusiness

Garanti BBVA KAGİDER

**KADIN GİRİŞİMCİ
BULUŞMALARI**

Konuşmacı:
SEZEN SUNGUR SARAL

22 Ekim Cuma 10:30

youtube/Garanti BBVA

reeder

**GİRİŞİMCİLİK
ZİRVESİ**

Sezen Sungur Saral
reeder | Co-Founder

**Kaçıranlar ve yeniden izlemek
isteyenler kaydırabilir!**

ieeegt.com

IEEE

reeder

WEP

Sezen Sungur Saral
REEDER / KURUCU ORTAK

reeder

YES
Young Entrepreneurs Society

10 Mart 18:00

FEMPOWER SUMMIT!

SEZEN SUNGUR SARAL

FEMPOWER SUMMIT

MİK
Marmara University Öğrenci Kulübü

reeder

Airmeet 8 Mart - 15:25

Basında Biz!

IEF-TEKNOLOGI
 2014/2015

POSTMASTER: RETURN TO 79

2021'de NELER YAPTIK?

Basında Biz!

TEKNO KADIN GİRİŞİMCİLER

Erkek egemen sektörlerden biri olan teknolojiye kadın girişimciler de adlarından söz ettiriyor. Sektörün farklı alanlarında söz sahibi kadınlar var. Cep telefonu ve tablet üreticisi Reeder da bunlardan biri. Kurucu ortağı ise Sezen Sungur Saral.

Hanife Baş

Reeder, 2010 yılında kuruldu. İlk olarak e-kitap okuyucu işine girdi, pazarın şekillendirmesiyle tablet alanına kaydı ve ilk yerli tableti üretti. 2018'de Samsung'da yatırım yaparak büyük bir yerli teknoloji üretim fabrikası kurdu. Kurucu ortağı Sezen Sungur Saral, Kadın Girişimcileri Derneği (KAGİDER), Garanti Bankası'nın kadın girişimci yarışması ve eBay'in yarışmalarında en başarılı kadın girişimci ödülü de aldı.

Sezen Sungur Saral, eskiden mühendisliğin erkek işi olarak görüldüğünü ancak artık bakışın değiştiğini belirterek, "Teknolojinin gelişimiyle matematik, geometri gibi analitik alanlarda bilgisayarın hakimiyeti arttı. Bu da bu tarz iş yapanlarda duygusal zeka gibi özelliklerin ön plana çıkmasını sağladı. Bu da kadınları öne çıkardı. Toplumdaki eski normlara ve kadından evdeki beklentilere karşın sektörde kadın çalışan, yönetici ve patrona olan ihtiyaç artmış durumda" dedi.

Teknolojik dönüşüm

Pandemide herkesin ekran karşısında çalışır duruma gel-

Erkeklerin egemen olduğu teknolojiye kadın girişimciler 'Biz de varız' diyor. Sektörün farklı alanlarında söz sahibi kadınlar var. Sektörde girişimcilik yanında üst düzey yöneticilikte de kadın oranı giderek artıyor

Sezen Sungur Saral

diğine de işaret eden Saral, "Pandemide her ne kadar kadınlar en çok yarayı alan taraf olsa da bu dönemde yaş, cinsiyet gibi özellikler önemsiz hale geldi. Ekranın arkasında kadın ya da erkek olması önemli olmamaya başladı. Asıl işi yapan teknoloji. Bu durum kadınların lehine oldu. Bu dönemde herkes için teknolojiyle bütünleşme kaçınılmaz hale geldi" diye konuştu.

Saral, kadının teknoloji alanında çalışmayacağına dair önyargıyı kırmak için de firma olarak çalışan sayılarının yüzde 50'sini kadınlardan oluşturduklarını ve KAGİDER nezdinde çalışmalarını sürdürdüklerini de kaydetti.

E-hizmetten e-ticarete...

■ Teknolojinin çok farklı alanlarında başarılarla imza atan kadın girişimciler var. Bunlardan biri Armut.com kurucusu Başak Taşpınar Değim. Kısa sürede Türkiye'nin hizmet alanındaki en büyük online platformunu yaratmayı başardı. 2019'da 2.4 milyon talebe ve 472 bin hizmet veren sayısına ulaştı. Değim, Boğaziçi Üniversitesi İnşaat Mühendisliği Bölümü'nden 2000'de mezun oldu. Koç Üniversitesi'nde burslu MBA yaptıktan sonra Amerika'ya giderek Loyola Üniversitesi'nde yeni bir master programına katıldı. 2011'de 'Hizmet piş, ağzıma düş' sloga-

Başak Taşpınar Değim

Demet Mutlu

niyla Armut.com'u kurdu. ABD, İngiltere, Romanya, Mısır ve Suudi Arabistan pazarlarına HomeRun markasıyla girdi.

■ Demet Mutlu, Türkiye'nin en büyük e-ticaret sitelerinden Trendyol'un kurucusu. Siteyi, 2018'de Çinli dev Alibaba'ya satarken, halen şirketin CEO'luğunu sürdürüyor. ABD'de New York Üniversitesi'nde Ekonomi Bölümü'nü birincilikle bitiren Mutlu, daha sonra Harvard'da master yaptı. Eğitiminin ikinci yılında kendi işini kurma fikri ağır basınca Harvard'ı bıraktı. 300 bin dolarlık sermaye ile evinin salonunda kurduğu Trendyol'u 2010 yılında yayına geçirdi.

2021'de NELER YAPTIK?

Basında Biz!

Oksijen

Türkiye'den başarılı teknoloji çıkartıcısını gösteren bir örnek Reeder. Sezen Sungur Saral kurucu ortağı olduğu Reeder markasıyla Türkiye'nin ilk e-kitap okuyucu cihazını, Karadeniz Bölgesi'nin ilk teknoloji fabrikasını kurdu. Samsun'daki fabrikasında Çinli ortağıyla yılda 600 bin adet cihaz üretiyor. Pandemi döneminde de Türkiye'nin ilk temassız ateş ölçerini ürettiler. Başarılı iş insanı Sezen Sungur Saral yeni hedeflerini anlattı.

Öncelikle bilgisayar şirketi kurma yolculuğu nasıl başladı?

Aslında konu bir bilgisayar şirketi kurmak değil, bilginin hızla özgürleştiği bir çağda Türk tüketici-ere ulaşabilecekleri araçları sunabilmektir. Bunun için eğitim ve okuma oranlarına katkı sağlayacağına inandığımız e-kitap teknolojisini 11 yıl önce Türkiye'ye getirerek başladık. O dönemde henüz tablet bilgisayarlar ve akıllı telefonlar hayatımıza girmemişti. İdealimde kitapları daha kolay, daha hızlı, daha ucuza ulaşabilmeyi sağlamak vardı. Daha çok okuyabilen bir toplum istiyordum.

Bu girişim öncesinde profesyonel iş hayatındaydınız. Fuarçılık alanında kariyer yaparken başka sulara yelken açmaya nasıl karar verdiniz?

2005 yılında Boğaziçi Üniversitesi'nden mezun olduktan sonra 8 yıl fuarcılık alanında uluslararası satış yaptım. Kozmetikten sanayiye, gıdadan tekstile kadar her sektörde dünyada organize edilen fuarları gezme ve oralarda stand açan küçük ve orta ölçekli şirketlerle tanışma imkanı oldu. O zamanlar hayatımıza "girişimcilik" kelimesi girmemişti; patron şirketi, lokal firma, kobi vardı. Ama ben o fuarlarda edindiğim tecrübe ile bu tip firmaların dünya devleriyle nasıl savaştığını gördüm ve içimde her zaman yanan üretim ve ticaret yapma ateşiyle cesaretlendim.

reeder Kurucu Ortağı Sezen Sungur Saral

Çinli ortakla tablettten telefona 600 bin cihaz üretiyor

Profesyonel yöneticilikten girişimciliğe geçen Saral, Samsun'da bir teknoloji yatırımı yaptı. Çin merkezli bir şirketle ortaklık kurdu. Hedefi global bir marka yaratıp ihracata yönelmek.

50 Milyon Liralık Yazılım Ar-Ge'si!

Yerli teknoloji firması Reeder, 50 milyon TL yatırımla yazılım konusunda Karadeniz Bölgesi'nin ilk Ar-Ge merkezini açıyor. Reeder kurucusu Sezen Sungur Saral, "İkinci fabrika yatırımına da hazırlanıyoruz" dedi.

Yerli teknoloji firması Reeder, 50 milyon TL yatırımla Karadeniz bölgesinin yazılım konusundaki ilk Ar-Ge merkezini kuruyor. Samsun'da Reeder fabrikasının içinde kurulan merkezde 30 mühendis istihdam edilecek. Reeder Kurucu Ortağı Sezen Sungur Saral, "Karadeniz'de yazılım alanındaki ilk araştırma merkezi olacak. Ayrıca ikinci fabrika yatırımına hazırlanıyoruz. İlk etapta 50 milyon TL 2023 yılına kadar da 80 milyon TL'lik yatırım yapmış olacağız" dedi.

Ar-Ge merkezinde ilk etapta beş proje üzerinde çalışacakları aktaran Saral, Cihaz testlerinde manuel tarifi azaltan bir çalışmamız olacak. LCD üretmeye başladık, batarya üretimi başlıyor, anakartı tamamen burada dizmeye başladık. Şarj aleti taşımak yerine çıkarılabilir bataryalı modeller üretiyoruz. Telefonlarda bataryayı en çok tüketen şey LCD. LCD'nin enerji tüketimini azaltacak teknoloji üzerinde çalışacağız. Ayrıca tüketicilerin çoğu telefonlarındaki bataryaların ömrü ve durumunun ne olduğu konusunda çok fikir sahibi değil. Kullandığınız cep telefonunun bataryasının durumunu öğrenebileceğiniz bir teknoloji olacak" bilgisini verdi.

Yerli teknoloji firması Reeder, 50 milyon TL yatırımla yazılım konusunda Karadeniz Bölgesi'nin ilk Ar-Ge merkezini açıyor. Reeder kurucusu Sezen Sungur Saral, "İkinci fabrika yatırımına da hazırlanıyoruz" dedi.

İkinci fabrika yolda!

Saral, Samsun'da ikinci fabrikasının 2022'nin ilk çeyreğinde açılacağını aktardı. Saral, şu anda ayda 600 bin adetlik üretim yaptıklarını, yeni fabrikayla üretim miktarının yılda 2 milyon adedi bulacağını kaydetti. Saral, "Akıllı saat ürettik çok ilgi gördü. İlk akıllı bileklik gelecek haftalarda çıkacak. Temizlik robotu Alfred kısa süre içinde satışa çıkacak. Ayrıca yerli üretim drone ve e-scooter planlıyoruz" diye konuştu.

'Çip krizinden etkilenmedik'

Pandemide üretime hiç ara vermediklerinden de bahseden Saral, şunları söyledi: "Hiç üretime ara vermedik, çalışanları işten çıkarmadık. Hemen aksiyon alıp temassız ateş ölçer ürettik ve çok talep gördü. Cep telefonu ve tablet üretimleri sürdü. Bugün ayda 50 bin adet cep telefonu satıyoruz. Tablet satışı da 15 bin adet civarında. Çocuk ve yetişkin akıllı saatlerini ayda 5-10 bin adet arasında satıyoruz."

2021 yılında
hala çantasında
şarj aletiyle
gezenler var.

P13 Blue 2021'in
güçlü ve değiştirilebilir
bataryasıyla
şarjın hiç bitmesin.

 reeder

P13
Blue
2021